
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Csongrád Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének
2011. évi ellenőrzéséről (43/2)

1157

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3013-10/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056005

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Csiszárné dr. Kosik Mária

számvevő tanácsos

Kisapáti Angéla

számvevő tanácsos

Laki Dóra

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentés:

címe

sorszám

Jelentés a Csongrád Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2008. évi ellenőrzéséről

0839

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	16
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	16
2. Pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	20
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása	22
2.2. Az Önkormányzat bevételei	26
2.3. Az Önkormányzat kiadásai	29
3. Kötelezettségek bemutatása	34
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása	34
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása	38
3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása	40
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	41
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2008. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	48

MELLÉKLETEK

1. számú A működési és felhalmozási célú hiány/többlet alakulása az Önkormányzat zárszámadási rendeleteiben
- 2/a. számú Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között
- 2/b. számú Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között
3. számú Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése
4. számú Csongrád Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
5. számú Csongrád Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

---

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény

Rendeletek

Ámr. ₁	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet
Ámr. ₂	az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet
SzMSz	a Csongrád Megyei Önkormányzat 4/2007. (IV. 30.) számú rendelete a közgyűlés és szervei szervezeti és működési szabályzatáról
2007. évi költségvetési rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 3/2007. (II. 26.) számú rendelete az Önkormányzat 2007. évi költségvetéséről és a költségvetést érintő egyéb rendeletek módosításáról
2007. évi zárszámadási rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 9/2008. (IV. 28.) számú rendelete az Önkormányzat 2007. évi költségvetési gazdálkodásáról szóló zárszámadás elfogadásáról, a normatív állami hozzájárulás elszámolásáról
2008. évi költségvetési rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 4/2008. (III. 1.) számú rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetéséről és a költségvetést érintő egyéb rendeletek módosításáról
2008. évi zárszámadási rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 7/2009. (V. 6.) számú rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetési gazdálkodásáról szóló zárszámadás elfogadásáról, a normatív állami hozzájárulás elszámolásáról
2009. évi költségvetési rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 3/2009. (II. 18.) számú rendelete az Önkormányzat 2009. évi költségvetéséről
2009. évi zárszámadási rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 6/2010. (IV. 30.) számú rendelete az Önkormányzat 2009. évi költségvetési gazdálkodásáról szóló zárszámadás elfogadásáról, a normatív állami hozzájárulás elszámolásáról
2010. évi költségvetési rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 2/2010. (I. 21.) számú rendelete az Önkormányzat 2010. évi költségvetéséről és a költségvetést érintő egyéb rendeletek módosításáról
2010. évi zárszámadási rendelet	a Csongrád Megyei Önkormányzat 65/2011. (IV. 27.) számú rendelete az Önkormányzat 2010. évi költségvetési gazdálkodásáról szóló zárszámadás elfogadásáról, a normatív állami hozzájárulás elszámolásáról

---

2011. évi költségvetési rendelet a Csongrád Megyei Önkormányzat 4/2011. (II. 14.) számú rendelete az Önkormányzat 2011. évi költségvetéséről és a költségvetést érintő egyéb rendeletek módosításáról

Szóróvidítések

APEH Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, 2011. január 1-től Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)

ÁSZ Állami Számvevőszék

BM Belügyminisztérium

BUBOR Budapesti Bankközi Forint Hitelkamatláb, a bankok közötti hitelnyújtásra használt referenciakamat

deszki tudószanatórium Csongrád Megyei Önkormányzat Mellkasi Betegségek Szakkórháza, Deszk

EU Európai Unió

GDP Bruttó hazai termék

főjegyző Csongrád Megyei Önkormányzat Főjegyzője

gazdasági program a Csongrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 29/2007. (IV. 26.) számú határozata az Önkormányzat 2007-2010. évekre vonatkozó gazdasági programjáról

Illetékhivatal Csongrád Megyei Önkormányzat Illetékhivatala

Közgyűlés Csongrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése

Közgyűlés elnöke Csongrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke

KSH Központi Statisztikai Hivatal

LIBOR Londoni bankközi, referencia jellegű kínálati kamatláb (London Interbank Offered Rate)

Önkormányzat hivatala Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala

makói kórház a Csongrád Megyei Önkormányzat Dr. Diósszilágyi Sámuel Kórház Rendelőintézete, Makó

Nkft. Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

NGM Nemzetgazdasági Minisztérium

OEP Országos Egészségügyi Pénztár

Önkormányzat Csongrád Megyei Önkormányzat

ÓNTE Nkft. Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

SNA System of National Accounts, azaz Nemzeti Számlák Rendszere

szja személyi jövedelemadó

szentesi kórház a Csongrád Megyei Önkormányzat Dr. Bugyi István Kórháza, Szentes

---

JELENTÉS

a Csongrád Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első három negyedév végén az önkormányzati alrendszer pénzforgalmi hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt reálisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az

---

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete, a forrásszabályozásból következő szűk mozgástere, a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételeiből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevételek a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevételek alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkor-

---

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény

mányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevételt a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költség szint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadó**ból való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

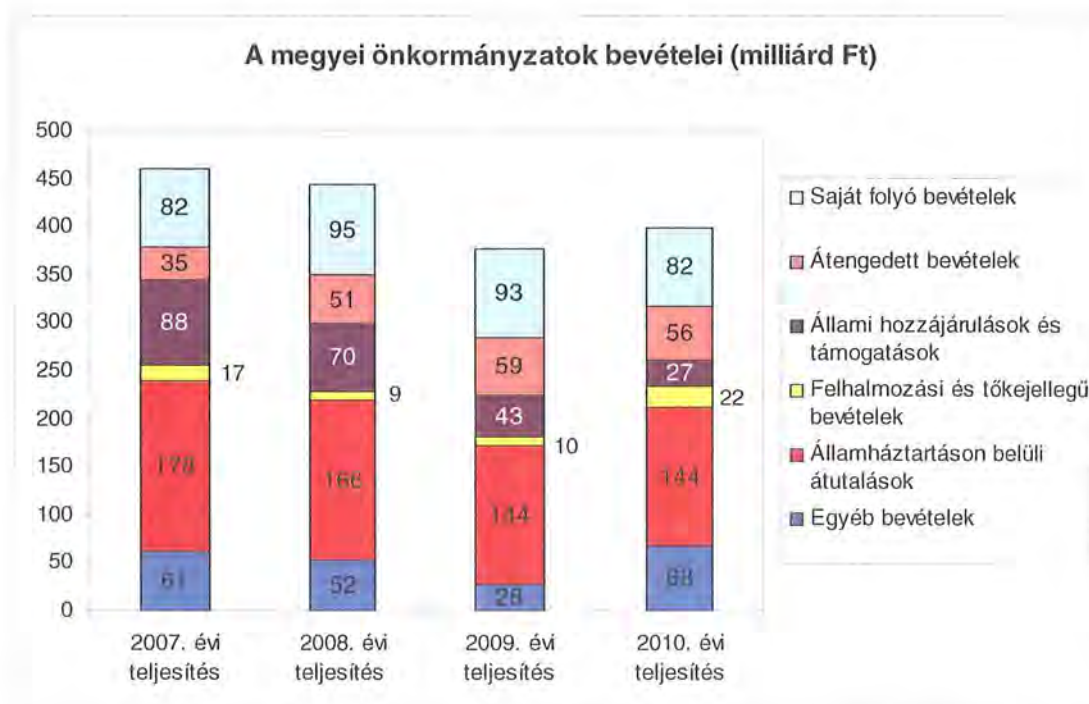
⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0 %-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2 %-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3 %-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. sz. mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevételen (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóval való részesedést jelentették, az összbevételen belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célleírányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 144 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007 és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a - szervezési intézkedések hatására - csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevételek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését.

⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét – 68 milliárd Ft-ra – emelkedett.

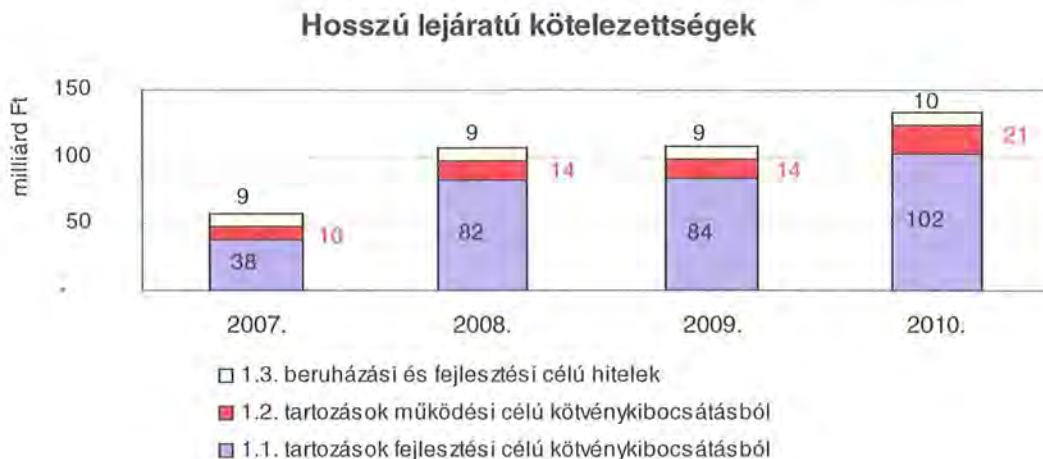
¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzügyi és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségek nagyságát a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasználandó eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egyidőben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladat-ellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Csongrád Megye országos és régióon belül elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (a megyei jogú városokkal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Csongrád megye	Dél-alföldi régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)*	422	1308	9 986
Népesség változás indexe (%)	99,7	99,2	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	106,3	107,4	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	1313,9	1135,2	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	182	181	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (millió Ft)	228,6	171,6	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	49,3	48,1	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	9,5	10,3	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft)	116179	111096	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	110,9	107,0	106,9

*Ebből Szeged és Hódmezővásárhely megyei jogú városok népessége 213 ezer fő

A táblázatban feltüntetett, a gazdaság helyzetét reprezentáló adatok jelzik, hogy mely területen maradt el Csongrád Megye az országos és a régiós átlagtól, illetve mely mutatóknál múlja felül azokat. Az ipari termelés volumenindexe 1%-kal volt alacsonyabb a régió átlagától és 4%-kal az országos átlagtól, melyek negatív eltérések. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma 0,6%-kal magasabb a régiós átlagnál és 10,3%-kal az országos átlagnál. Az első látásra pozitív eltérésbe azonban jelentős mértékben belejátszanak az ún. „kényszervállalkozások”, melyek inkább a megye foglalkoztatási gondjait jelzik, mint sem a magasabb szintű termelést, illetve a termelő egységek számának sokaságát. A foglalkoztatási arány az országos átlaggal majdnem megegyező, a régióon belül 1,2%-kal magasabb az átlagnál. Az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 4,6%-kal haladta meg a Dél-alföldi régió átlagértékét, azonban az országos átlagtól 12,4%-kal marad el.

A megyében 60 települési – 2 megyei jogú városi, 8 városi, 4 nagyközségi és 46 községi – önkormányzat működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat 2010-ben a 20 138 millió Ft összes költségvetési kiadásának 97,8%-át a **kötelező feladatai** ellátására fordította. Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** az SzMSz-ben meghatározottaknak megfelelően, kiemelten a megyei fejlesztési programok összehangolásához, a nemzetközi kapcsolatok építéséhez, a munkanélküliség csökkentésében való együttműködéshez, a megyei fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények koordinálásához, különféle közművelődési és hagyományőrző feladatok ápolásához, a sport, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, idegenforgalmi, turisztikai, kiadvány szerkesztési, kommunikációs szolgáltatások szervezéséhez, valamint civil szervezetek, alapítványok működésének támogatásához kapcsolódtak, összesen 448 millió Ft összegben. Az SzMSz-ben rögzítették a kötelező és önként vállalt feladatokat, amelyek összhangban álltak a vonatkozó jogszabályokkal.

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én a Hivatallal és 22 intézménnyel (három kórház, hat szociális, gyermekvédelmi, kilenc közoktatási, kettő közgyűjteményi, levéltári, egy sport, kulturális és egy üdültetési intézmény), valamint öt többségi tulajdonú gazdasági társaságával látta el. Az intézmények – alapító okirataik szerint – 2006-ban 64, 2010-ben 68 telephelyen működtek. Az intézmények számának 2007-2010 közötti alakulását a szociális intézmények integrációja befolyásolta.

A **folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem)** 2007-2010 között működési forráshiányt mutatott¹³.

A 2007-2010. években az Önkormányzat **felhalmozási költségvetésének egyenlege** folyamatosan negatív összegű volt, amely 2007-2010. között összesen 2981 millió Ft felhalmozási forráshiányt okozott.

A **pénzügyi egyensúly fenntartása** külső forrás (folyószámlahitel, kötvénybevétel) bevonásával volt biztosítható. A 2007-2010. években 868 millió Ft hitelt törlesztettek. Az adósságszolgálat, továbbá a felhalmozási forráshiány 2007-2010. között 3850 millió Ft-ot tett ki, amelyre a 2007. január 1-jén rendelkezésre álló 1386 millió Ft pénzkészlet szolgált fedezetül. A további pénzeszközöket 2010. december 31-én 518 millió Ft folyószámlahitel hitel igénybevételével, továbbá 5000 millió Ft kötvény kibocsátásával teremtették meg.

A CLF módszer szerinti működési forráshiány kialakulásában leginkább az játszott szerepet, hogy az Önkormányzat **legfőbb bevételi forrásai** – a jogszabályi kedvezmények bővülése, és az ingatlanforgalom visszaesése következményeként az illetékbevétel, valamint a központi forráskivonás hatására az áten-

---

¹³ A folyó költségvetés hiánya 2007-ben a folyó kiadások 0,3%-át (57 millió Ft-ot), 2008-ban 0,6%-át (107 millió Ft-ot), 2009-ben 2,7%-át (502 millió Ft-ot) és 2010-ben 9,9%-át (1799 millió Ft-ot) jelentette.

gedett szja és az állami támogatások – 2007-2010 között 823 millió Ft-tal, 7%-kal csökkentek. Az illetékbevétel 2010-re a 2006. évi 2123 millió Ft-ról (56,3%-ára) 1196 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi támogatás csökkentésén túl a feladatváltozás hatását is figyelembe véve kevesebb lett, 2010-ben 5004 millió Ft volt, a 2007. évi 78,4%-a. Az Önkormányzat OEP bevétele a 2007. évi 5918 millió Ft-ról 2010. évre 6233 millió Ft-ra, 5,3%-kal növekedett. Az egyéb saját bevételek 1104 millió Ft-os emelkedése nem tudta ellensúlyozni az illetékbevétel, a szja és állami támogatás együttes összegének 1927 millió Ft-os csökkenése miatt kieső forrásokat. A 2010. évben az intézményi működési bevételek 613 millió Ft-tal haladták meg a 2007. évi ténylegest a Múzeum szerződéses munkáihoz kapcsolódó bevételek miatt.

A **működési kiadások** 2007-ről 2010-re 3,9%-kal, 681 millió Ft-tal növekedtek. Az Önkormányzat a kórházak működéséhez 842 millió Ft, fejlesztéséhez 146 millió Ft támogatást nyújtott 2007-2010 között.

Az intézmények teljesített működési kiadásai a kórházak nélkül 2007-ben 10 909 millió Ft-ot tettek ki (az összes működési kiadás 63,1%-át), amely 2010-re 11 169 millió Ft-ra növekedett (az összes működési kiadás 62,1%-ára).

A működési és felhalmozási kiadásokon belül 2007-2010 között a felhalmozási kiadások súlya 1296 millió Ft-ról (7,0%-ról) 2179 millió Ft-ra (10,8%-ra) nőtt. Az aktív pályázati tevékenység eredményeként 2007-2010. között 4315 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el az Önkormányzat, amelyből 861 millió Ft a 2010 utánra vállalt kötelezettség. Az utóbbi forrásai a következők: 80 millió Ft tervezett saját bevétel, 8 millió Ft hitel, 230 millió Ft kötvénybevételből származó pénzmaradvány, 450 millió Ft elnyert EU-s támogatás, továbbá 93 millió Ft elnyert hazai támogatás. A 2010. év utánra vállalt kötelezettségből 356 millió Ft a kórházak fejlesztéseit finanszírozza, amely az összes vállalt önkormányzati fejlesztés 41%-a.

Az Önkormányzat **pénzügyi kötelezettségeinek állománya** a könyvviteli mérlegadatok szerint 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 217 millió Ft-ról 7701 millió Ft-ra nőtt. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 1526 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 658 millió Ft volt. A kötvényből származó bevételek befektetéséből realizált kamatbevétel 855 millió Ft volt 2007-2010 között.

Az Önkormányzat 2010. év végi pénzügyi kötelezettségéből 7183 millió Ft (93,3%) fejlesztési és működési célú kötvények kibocsátásából, 518 millió Ft (6,7%) folyószámlahitelből keletkezett.

A kötvénykibocsátás miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 4 753 873 CHF tőketörlesztést és kamatot kell teljesítenie. Az Önkormányzat 2010. év végi szállítói tartozása 1186 millió Ft (ebből lejárt 558 millió Ft). A 2011-2013. évi pénzügyi kötelezettségek és a szállítói, valamint egyéb kötelezettségek teljesítésére az éves költségvetésekben tervezett saját bevételeket és az 1124 millió Ft jelzáloggal nem terhelt forgalomképes ingatlanvagyonot vették figyelembe.

A 2013. évet követő évekre szóló pénzügyi kötelezettsége a kötvénykibocsátásból fennálló 30 309 990 CHF. Ezekre figyelembe vett forrás az Önkormányzat saját bevétele volt.

A pénzügyi kötelezettségvállalásból származó források felhasználási céljait meghatározták. A közgyűlési előterjesztések nem tartalmazták a kötelezettségvállalás visszafizetési forrását, a teljes futamidő alatt várható kamat- és tőkefizetési kötelezettségek, az adósságszolgálati korlát bemutatását, azonban ismertették az árfolyam- és kamatkockázatokat. Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevételnövelő, illetve kiadáscsökkentő vonzatát vizsgálták, ugyanakkor a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásaként nem nevesítették.

Az Önkormányzat vizsgálta, hogy **az elhasználódott eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent számára. A felújításokra, az eszközök pótlására az Önkormányzat pénzügyi lehetőségének függvényében elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembevételével került sor. Az Önkormányzat 2007-2010 között a tárgyi eszközök után 2166 millió Ft értékcsökkenést számolt el, ugyanakkor felújításra annak 38%-át, 818 millió Ft-ot fordított.

A végrehajtott **kiadáscsökkentő intézkedések** a feladatellátás szakmai színvonalának növelése mellett a takarékos szemléletű gazdálkodást, a működőképesség megőrzését, a pénzügyi helyzet javítását célozták. Az intézményátalakítások, a feladatváltások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként a 2007-2010. években – az Önkormányzat kimutatása szerint – együttesen 544 millió Ft kiadás megtakarítás keletkezett, amelyből 395 millió, 73% a kapcsolódó álláshely-csökkenések következtében jelentkezett.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 467 álláshelyet szüntettek meg, amelyből 360 fő, 77% ágazati szakmai, 107 fő, 23% intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt.

A **bevételnövelésre irányuló intézkedéseknél** – amelynek számszerűsített összege 702 millió Ft volt – meghatározó tényező volt az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből, befektetéséből származó – kamatkibocsátással csökkentett – kamatbevétel 502 millió Ft-tal (71,5%). Az intézmények bevétel növekedése (200 millió Ft) kiemelten az általuk nyújtott szolgáltatások térítési díjainak emeléséből ered.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett három szabályszerűségi és kettő célszerűségi javaslat teljesítésének vizsgálatára terjedt ki. Az Önkormányzatnál a javaslatokat hasznosították.

A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. A hatékony és eredményes gazdálkodás, a pénzügyi egyensúly megőrzése azonban további helyi intézkedéseket igényel.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgyűlés elnökének:

1. tájékoztassa a Közgyűlést rendszeresen a pénzügyi helyzetről, azon belül a kötelezettségállomány alakulásáról, a feltételekben bekövetkező változásokról, az adósságot keletkeztető kötelezettségek teljesítési feltételeiről legalább 3 éves kitekintéssel;
2. terjesszen – feltételek romlása esetén – a Közgyűlés elé cselekvési tervet a szükséges – üzemgazdasági számításokkal alátámasztott – bevételnövelő, kiadáscsökkentő, beruházások és más kötelezettségek felülvizsgálatát, tartalékok képzését, méretgazdaságos intézményi struktúrát eredményező döntések meghozatala érdekében, a pénzügyi, működés egyensúly mielőbbi biztosítása és fenntarthatósága céljából;
3. gondoskodjon róla, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák a várható kamat-, egyéb költség és tőkefizetési kötelezettségeit, legalább 3 éves kitekintéssel a várható kamat és árfolyamkockázatok bemutatását, és kezelésének lehetőségeit;
4. gondoskodjon a pénzügyi kötelezettségek finanszírozási lehetőségeinek számbavételéről, és arra források biztosításáról;
5. mutassa be a Közgyűlésnek az éves költségvetési előterjesztésekben az értékcsökkenési leírás összegét, és ezzel arányban az elhasználandó eszközök pótlásának forrásigényét és lehetőségét.
6. gondoskodjon a fennálló lejárt szállítói tartozás okainak feltárásáról, szerkezetének bemutatásáról és a szükséges intézkedések megtételéről, indokolt esetben a szállítókkal történő megállapodásokról.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

A Önkormányzat 2010. évi beszámolója szerint a 20 138 millió Ft költségvetési kiadásainak 97,8%-át, 19 690 millió Ft-ot a kötelező feladatok ellátására, 448 millió Ft-ot (2,2%) önként vállalt feladatok ellátására fordította¹⁴. A 2011. évi tervadatok alapján a nem kötelező feladatokra az összes költségvetési kiadás 1,1%-a, 200 millió Ft jut, amely a 2010. évi összeg kevesebb, mint felére csökkent.

Az Önkormányzat önként vállalt feladatai a megyei fejlesztési programok összehangolásához, a nemzetközi kapcsolatok építéséhez, a munkanélküliség csökkentésében való együttműködéshez, a megyei fekvőbeteg-ellátó egészségügyi intézmények koordinálásához, különféle közművelődési, és hagyományőrző feladatok ápolásához, a sport, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, idegenforgalmi, turisztikai, kiadvány szerkesztési, kommunikációs szolgáltatások szervezéséhez, valamint civil szervezetek, alapítványok működésének támogatásához kapcsolódnak.

A kötelező feladatokat az SzMSz 3. számú, az önként vállalt feladatokat a 14. számú függelékében rögzítették, amelyek összhangban álltak az Ötv-vel és az ágazati törvényekkel. Az önként vállalt feladatokra fordítható források nagyságrendjét az éves költségvetési rendeletekben határozták meg az SzMSz szerint.

Az Önkormányzat éves költségvetési kiadásainak szerkezetét tekintve 2010-ben a személyi juttatások, járulékok és a dologi kiadások összességén belül legnagyobb arányt¹⁵ – 39,8%-ot, 6677 millió Ft-ot – a három fekvőbeteg-ellátó intézmény¹⁶ kiadásai jelentették.

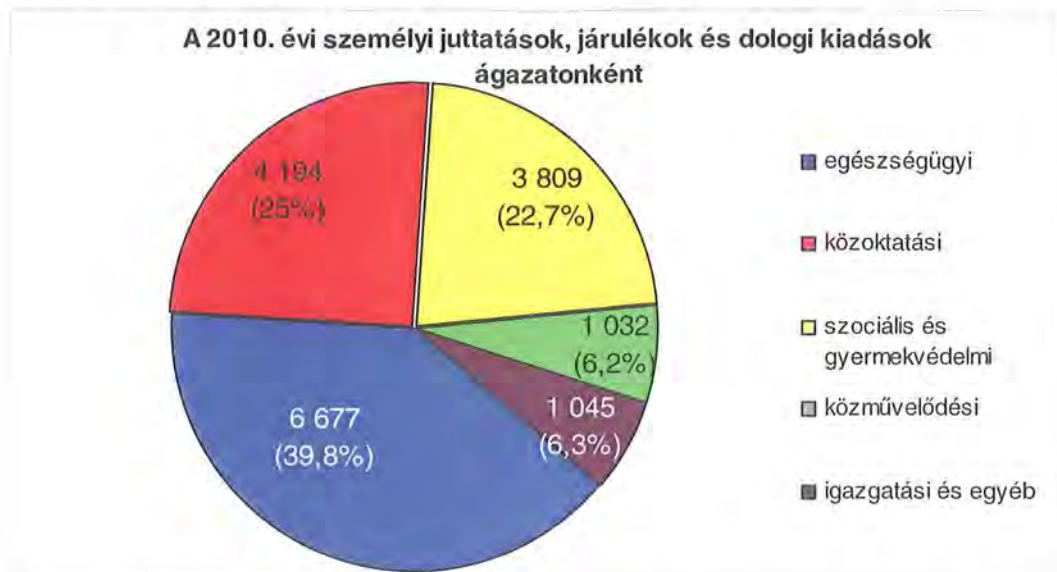
---

¹⁴ Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai és a ráfordított kiadások megosztása az Önkormányzat éves költségvetési és zárszámadási rendeleteiben szereplő adatokon és az Önkormányzat nyilatkozatán alapul.

¹⁵ Az Önkormányzat járulékokkal növelt személyi juttatásainak és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére készített, 2010. december 31-i adatokkal kiegészített adatszolgáltatásból származik.

¹⁶ Az Önkormányzat a fenntartója a makói és szentesi kórháznak, valamint a deszki tudószanatóriumnak.

millió Ft-ban

A szociális és gyermekvédelmi feladatokat ellátó 6 intézmény kiadásokból való részesedése 3809 millió Ft, 22,7%, a 9 közoktatási intézményé 4194 millió Ft, 25,0% volt. A 2010. évben a normatív költségvetési támogatás a közoktatási feladatok kiadásait 2465 millió Ft összegben, 58,8%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok kiadásait 1794 millió Ft összegben, 47,1%-ban finanszírozta. A közgyűjteményi és levéltári szolgáltatások ellátását 2 intézmény biztosította, kiadási összegük mindössze 1032 millió Ft, részarányuk 6,2%, az igazgatási és egyéb ágazathoz sorolható személyi juttatások, járulékok és dologi kiadások összege 1045 millió Ft, részaránya 6,3% volt.

Az Önkormányzat kiadásaiból 16 801 millió Ft (83,4%) az intézmények, 3337 millió Ft (16,6%) az Önkormányzat hivatalának költségvetésében jelent meg. A Hivatal 3337 millió Ft költségvetéséből a személyi juttatások, járulékok és dologi kiadások 975 millió Ft-tal, 29,2%-kal, a beruházások, felújítások 1207 millió Ft-tal, 36,2%-kal, a különböző megyepolitikai feladatokhoz, szervezetek támogatásához, finanszírozási tételekhez kapcsolódó és egyéb kiadások 1155 millió Ft-tal, 34,6%-kal részesültek.

Az Önkormányzat 10 gazdasági társaságban rendelkezik részesedéssel. A kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én az Önkormányzat hivatalával, további 22 költségvetési szervvel és 5 többségi tulajdonú gazdasági társasággal látta el.

Az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek közül 20 önállóan működő és gazdálkodó, míg 3 önállóan működő költségvetési szerv volt 2010. december 31-én. Az intézmények – alapító okirataik szerint – 2006-ban 64, 2010-ben 68 telephelyen működtek. Az Önkormányzat feladatainak ellátását az alábbi **intézménystruktúra** biztosította 2010. év végén:

- egészségügyi feladatokat 3 kórház látta el. Ebben az ágazatban 2006-tól nem volt szervezeti változás;

- szociális és gyermekvédelmi feladatokat 6 intézmény végzett (1 gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmény és 5 szociális intézmény, mely összesen 20 telephelyen működött). 2006-tól az összevonások következtében az intézmények száma 11-ről hatra csökkent, míg a telephelyek száma 17-ről 20-ra növekedett;
- közoktatási feladatot 9 intézmény látott el, melyekből 7 önállóan működő és gazdálkodó, 2 önállóan működő volt (2 óvoda, általános iskola, szakiskola és diákotthon; 2 szakképző iskola és kollégium; 2 gimnázium; 2 gimnázium és szakközépiskola; 1 szakközépiskola). 2006-ban 16 önállóan gazdálkodó intézmény látta el a feladatot, amelyből az átszervezéseket követően hét önállóan működő és gazdálkodó, két önállóan működő intézmény alakult, a telephelyek száma 29-ről 31-re nőtt;
- közművelődési és közgyűjteményi feladatokat 2 intézmény végzett, a múzeum és a levéltár. Ebben az ágazatban 2006-tól nem volt szervezeti változás;
- sporttal kapcsolatos tevékenysége 2010-ben egy intézménynek volt (a 2006-ban működő két részben önállóan működő intézménye 2007. évi összevonása után az ÁMK megnevezéssel, önállóan működő költségvetési szervként kulturális és egyéb tevékenységet is folytatott, egy telephelyen);
- igazgatási feladatokat a Hivatal látta el, egyéb intézménye a felnőtt- és gyermeküdülő volt.

Az egyes ágazatok kötelező feladatellátását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemezték:

Megnevezés	közoktatás	szociális és gyermekvédelem	egészségügy	kultúra és sport
Az ágazatban foglalkoztattottak száma (fő)	1119	1095	1299	218
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	6817	2514	0	0
Fekvőbeteg-ellátás férőhelyeinek száma (db)	0	0	887	0

Az Önkormányzatnál 2007-2010 között feladatátadás-átvételle nem került sor.

Az Önkormányzat **öt többségi részesedésű gazdasági társasága közül egy** – a Megyeszolgálat Szolgáltató és Kereskedelmi Nkft. – az **Önkormányzat 100%-os tulajdona**. A „Rendezvényház” Csongrád Megyei Közművelődési és Szolgáltató Közhasznú Nkft-ben 97,62%, az ÖNTE Nkft-ben 79,49%, a DABIC Dél-Alföldi Bio-Innovációs Centrum Közhasznú Nkft-ben 69,7%, a Csongrád megyei Kegyeleti Kft-ben 64,49% az Önkormányzat tulajdoni részaránya.

A többségi tulajdonú gazdasági társaságok az alábbiak:

- a Megyeszolgálat Nkft-t 2008. július 10-én alapította az Önkormányzat 16 millió Ft törzstőkével. A társaság főtevékenysége kötelező feladatot kiegészítő szolgáltatásként: saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemelteté-

se. A társaság elsődleges feladata az Önkormányzat által meghatározott épület-üzemeltetési és karbantartási feladatok ellátása a székházban, illetve az önkormányzati fenntartású egyes intézményekben;

- a „Rendezvényház” Csongrád Megyei Közművelődési és Szolgáltató Közhasznú Nkft. 1996-ban alakult. A társaság 2009. július 1-től nonprofit gazdasági társasági formában működik, főtevékenysége nem kötelező feladatként a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység. Egyéb közhasznú tevékenysége a cégkivonat alapján igen szerteágazó, közéjük tartozik a sokszorosítás, a folyóirat és időszaki kiadvány kiadása, hangfelvétel készítése, kiadása, PR, kommunikáció, üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás, szakmai középfokú oktatás, sport, szabadidős képzés, kulturális képzés, stb.;
- az ÓNTE Nkft. 1995-ben – mint közhasznú társaság – jött létre 28 millió Ft jegyzett tőkével, amely többszörös tőkeemelés végrehajtásával 48 millió Ft-ra nőtt. 2009. július 2-a óta a társaság cégformája korlátolt felelősségű társaságra változott. A társaság közhasznúsági fokozata: kiemelten közhasznú. A társaság fő feladata kötelező feladatként a múzeumi tevékenység, kulturális örökség védelme, bemutatása. Tevékenységei közé tartozik továbbá: egyéb gazdasági szolgáltatás, növény- és állatkert, természetvédelmi terület működtetése, utazásszervezés, alkotó- és előadó-művészet, stb.;
- a DABIC Dél-Alföldi Bio-Innovációs Centrum Közhasznú Nkft. 1997-ben alakult 5 millió Ft-os jegyzett tőkével. 2009. július 1-től Nkft. formában működik. A társaság közhasznú főtevékenysége biotechnológiai kutatás, fejlesztés, amely az Önkormányzatnak nem kötelező feladata. Tevékenységei közé tartozik még a növénytermesztés, növényi szaporítóanyag termesztése, vetőmag takarmány nagykereskedelme, stb.;
- a Csongrád megyei Kegyeleti Kft. 1993-ban a Csongrád Megyei Temetkezési Vállalatból átalakulással jött létre, célja Csongrád megye településeinek temetkezési szolgáltatások megszervezése és családi események esetén rendezvényszervezés. A társaság fő tevékenysége a temetkezési szolgáltatás, amely önként vállalt önkormányzati feladat.

A többségi tulajdonú gazdasági társaságok mellett az Önkormányzat 5 egyéb gazdasági társaságnak is tagja volt:

- a DKMT Duna-Kőrös-Maros-Tisza Eurorégiós Fejlesztési Ügynökség – Nkft-ben 22%-os részarányban;
- a Dél-kelet Magyarországi Iroda Nkft-ben 20%-os részarányban¹⁷;
- az 1000 Mester Szakképzés-szervezési Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft-ben 13,74 %-os részarányban;
- a Homokhát Euro-integráció Kistérség- és Gazdaságfejlesztési Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Kft-ben 4,0%-os részarányban;

---

¹⁷ Az Önkormányzat a Brüsszelben létrehozandó érdekképviseleti és információs iroda létesítése érdekében a Csongrád Megyei Önkormányzat részvételével működő nonprofit korlátolt felelősségű társaság alapításáról döntött a 157/2008. (IX. 18.) számú határozatával.

- a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Zrt-ben 0,14%-os tulajdoni részaránnyal rendelkezik.

Az önkormányzati feladatellátásban az intézmények és gazdasági társaságok mellett egyéb szervezetek, valamint szolgáltatási szerződéssel kiszervezett intézményi ellátások nem működtek.

A saját hatáskörben végrehajtott átszervezések következtében a költségvetési intézmények száma négy intézménnyel csökkent, a telephelyek száma kettővel növekedett.

2. PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁸.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági meggondolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkidadások, valamint a működési célú transzferkiadások¹⁹. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív

---

¹⁸ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

¹⁹ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéseihez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal²⁰. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folymatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímeik szerinti alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámolók adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímekekre történő elkülönítését az éves költségvetési beszámolók, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímekek²¹ esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti megbontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a ko-

---

²⁰ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

²¹ Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkiadásoknak, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételének működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

rábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, továbbá adósságszolgálatának alakulását a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

ezer Ft

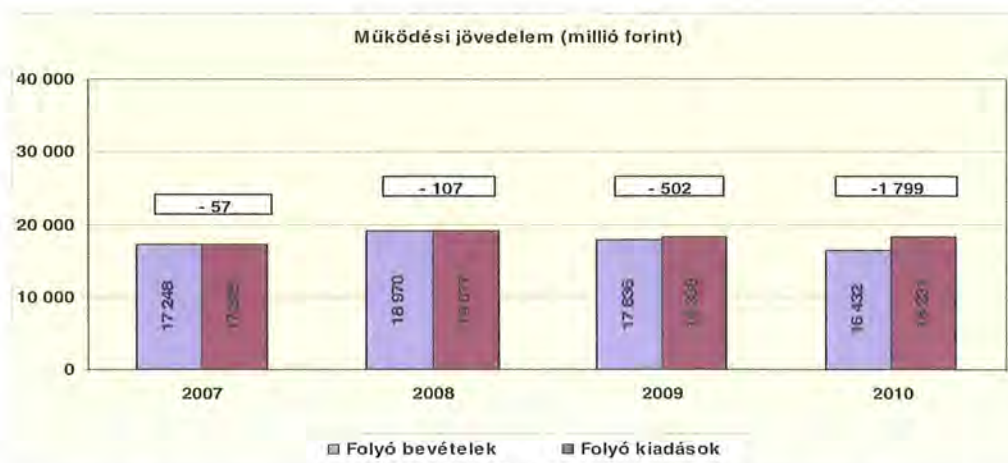
Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	17 247 506	18 969 918	17 835 884	16 432 243
Folyó kiadások	17 304 966	19 076 975	18 337 693	18 231 484
Működési jövedelem	-57 460	-107 057	-501 809	-1 799 241
Nettó működési jövedelem	-88 710	-943 414	-501 809	-1 799 241
= működési jövedelem - tőketörlesztés				
Felhalmozási (beruházási) bevételek	806 339	973 886	233 214	470 238
Felhalmozási (beruházási) kiadások	1 414 595	1 217 152	927 492	1 906 491
Beruházási költségvetés egyenlege	-608 256	-243 266	-694 278	-1 436 253
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció	-665 716	-350 323	-1 196 087	-3 235 494
Finanszírozási műveletek egyenlege	-99 927	3 086 133	1 545 565	265 706
Tárgyévi pozíció	-765 643	2 735 810	349 478	-2 969 788
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	1 151 669	6 559 733	6 977 859	9 037 415
ebből rövid lejáratú	961 671	822 109	1 051 554	1 813 577
Folyószámlahitel napi átlagos állománya**	453 855	534 626	1 159 968	2 164 831
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Egyéb finanszírozásba vonható eszközök összesen:	400 450	4 533 504	3 485 738	515 950
ebből: tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	2 588	2 588	2 588	2 588
ebből: hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	2 050 000	0	0
ebből: értékpapírok év végi állománya	0	1 397 244	0	0
ebből pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	397 862	1 083 672	3 483 150	513 362

* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány-elszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámlahitel átlagos állományát 365 nappal számítottuk.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme negatív összegű volt, amelyet a következő ábra szemléltet:

A **folyó költségvetés hiánya** (a működési forráshiány) 2007. évben a folyó kiadások 0,3%-át (-57 millió Ft-ot), 2008. évben 0,6%-át (-107 millió Ft-ot), 2009. évben 2,7%-át (-502 millió Ft-ot), 2010. évben 9,9%-át (-1799 millió Ft-ot) jelentette.

A **működési forráshiány finanszírozása** folyószámlahitelből történt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya 2007-2010 között közel ötszörösére nőtt (454 millió Ft-ról 2165 millió Ft-ra).

Az Önkormányzat kötelezettségein²² belül a 2008-2010 közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állományának aránya átlagosan 16,3% volt, a 2007. évi 83,5%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2006. december 31-én fennálló pénz- és tőkepiaci kötelezettsége 245 millió Ft-ról 7701 millió Ft-ra nőtt a kötvénykibocsátás és a folyószámlahitel állományának emelkedése miatt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 1814 millió Ft-ot tettek ki, amely 852 millió Ft-tal (88,6%-kal) több a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettségállománynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a 2007. évi 898 millió Ft szállítói állomány a 93,4%-át, a 2008. évi 818 millió Ft a 99,5%-át, a 2009. évi 1046 millió Ft a 99,5%-át, a 2010. évi 1186 millió Ft a 65,4%-át tette ki, miközben a szállítói kötelezettségek a vizsgált időszakban közel 1,3-szorosára nőttek.

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a vizsgált időszakban negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²³ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi. A pénzügyi kapacitás romlását a folyó bevételek és kiadások különbségéből származó működési jövedelem csökkenése okozta, mivel tőketörlesztés csak 2007. és 2008. években volt²⁴.

²² Passzív pénzügyi elszámolások nélküli

²³ Pénzügyi kapacitás

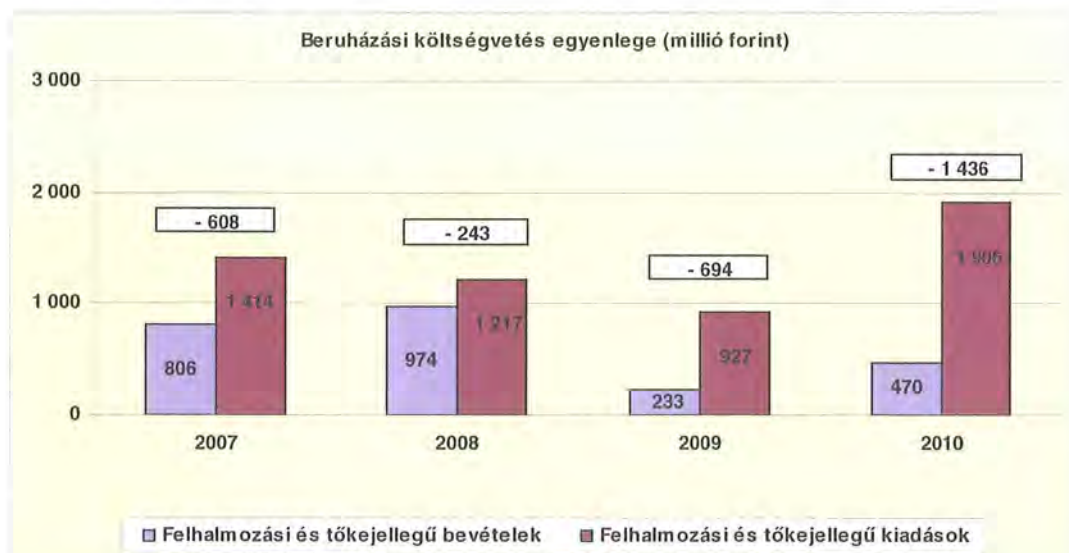
²⁴ Az Önkormányzat tőketörlesztési kötelezettsége a vizsgált időszakban csak 2007. és 2008. évben volt, ami 2007-ben 31, 2008-ban 836 millió Ft-ot jelentett.

Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását az alábbi ábra szemlélteti:

A folyó költségvetés egyenlegének és a tőketörlesztésre (hiteltörlesztés és forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása) fordított összegeknek évenkénti különbözete (a nettó működési jövedelem) a 2007. évet követően összességében romlott. A 2010. évi -1799 millió Ft negatív nettó működési jövedelem oka a folyó költségvetés deficitje volt.

A 2007 – 2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetés egyenlege ugyancsak negatív volt**, amelyet a következő ábra szemléltet:

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 43% (-608 millió Ft), 2008-ban 20% (-243 millió Ft), 2009-ben 74,9% (-694 millió Ft) és 2010-ben 75,3% (-1436 millió Ft) volt.

A felhalmozási forráshiány finanszírozása folyószámlahitelből és kötvénykibocsátásból történt. A kötvénykibocsátásból származó bevétel felhalmozási célra történő felhasználását több évre ütemezte az Önkormányzat. Az 5000 millió Ft kötvénybevételből 2167 millió Ft-ot használtak fel a 2008-2010. évek között.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²⁵ a CLF módszer szerint 2007-ben -697 millió Ft, 2008-ban -1186 millió Ft, 2009-ben -1196 millió Ft, 2010-ben -3235 millió Ft volt.

Az önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeni egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2/a. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeleteiben a működési, fejlesztési hiányt és többletet a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²⁶, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást. Az Önkormányzat zárszámadási rendeleteiben kimutatott működési és felhalmozási célú hiány a 2007. évi 131 millió Ft-ról 2010-re 836 millió Ft-ra növekedett.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 1152 millió Ft-ról 9037 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkidadások növekedésével. Ugyanakkor a kötvénykibocsátásból származó bevétel átmenetileg fel nem használt részének folyamatosan befektetése révén a kapott kamatok meghaladták a fizetett kamatokat.

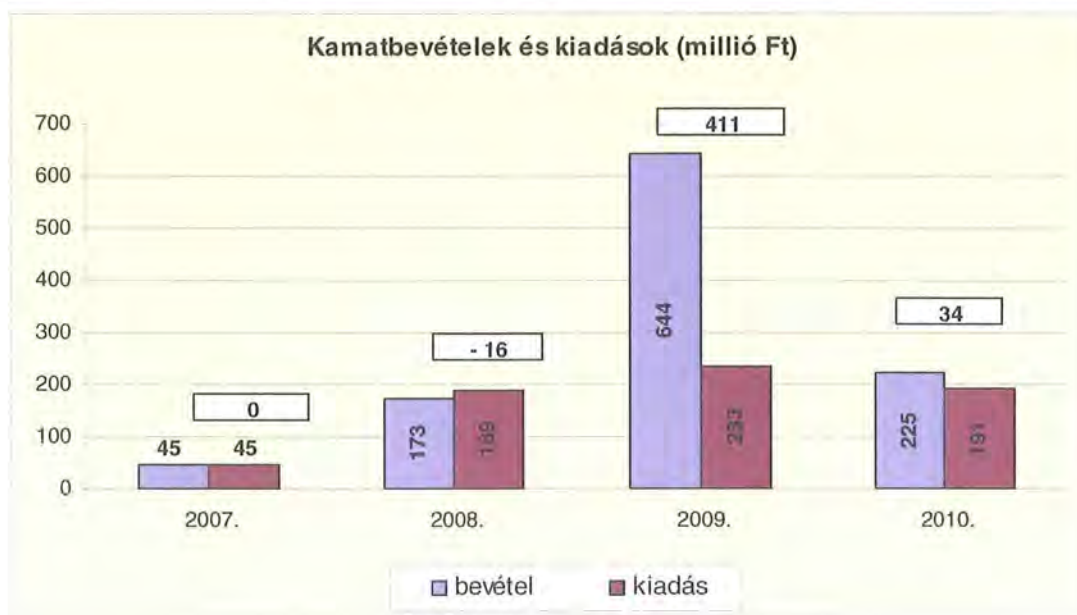
A 2007-2010 között az Önkormányzat összesen 1 087 031 ezer Ft kamatbevételt realizált, amely a teljes kamatráfordítás, 658 436 ezer Ft 165,1%-a volt.

A 2011. évre a kamatbevételek jelentős csökkenésével számolnak a kötvénykibocsátásból származó szabad forrás felhasználása miatt.

²⁵ a nettó működési jövedelem és a beruházási költségvetés egyenlegeinek összege

²⁶ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

Az Önkormányzat kamatbevételeit, kamatkidásait és azok egyenlegét a következő ábra mutatja:

A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat kiadásait és bevételeit főbb jogcímek szerint a jelentés 2/a. és 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.2. Az Önkormányzat bevételei

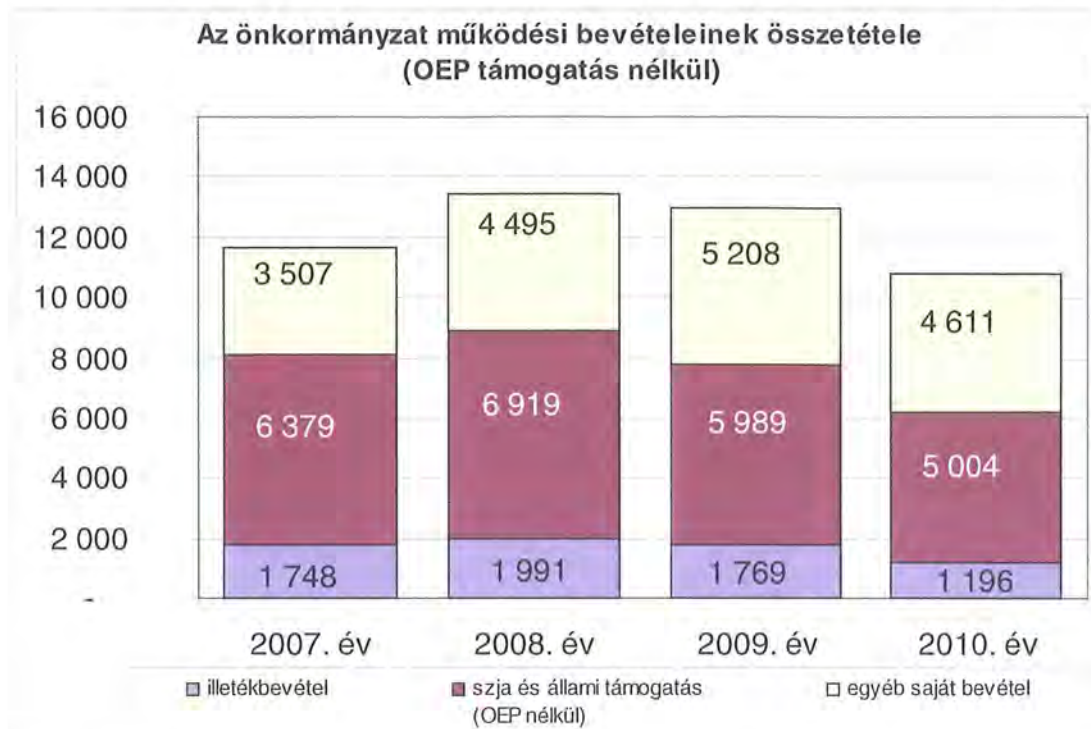
Az Önkormányzat 2007-2010. évek között realizált OEP támogatás nélküli főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait az alábbi táblázat részletezi és a következő grafikon mutatja be:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
illetékbevétel	1 747 930	1 990 690	1 769 212	1 196 014
szja és állami támogatás (OEP nélkül)	6 378 782	6 919 411	5 988 916	5 003 790
egyéb saját bevétel	3 506 848	4 494 895	5 207 939	4 610 595
Osszesen	11 633 560	13 404 996	12 966 067	10 810 399

millió Ft-ban

Az Önkormányzatnál **az illetékbevétel** a 2007. évben a 2006. évi 2123 millió Ft-hoz képest jelentősen, 17,6%-kal, 1748 millió Ft-ra **csökkent**. A csökkenésben szerepet játszott az Illetékhivatalnak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése is, miután az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% elvonásra került az adminisztrációs feladatokra. Az ezen a jogcímen visszatartott összeg a 2007-2009. években több, 2010-ben kevesebb volt, mint amekkora saját forrást igényelt korábban az Illetékhivatal működtetése az Önkormányzattól. Az Önkormányzat a 2006. évben az Illetékhivatal működtetésére saját forrásból 149 millió Ft-ot (a megyei jogú városok működtetési hozzájárulásával csökkentett működési kiadás) fordított. Az éves illetékbevétel 8,5%-a 2007-ben 162 millió Ft, 2008-ban 185 millió Ft, 2009-ben 164 millió Ft, 2010-ben 111 millió Ft volt.

Az illetékbevétel a 2007. évi 1748 millió Ft-ról 2008-ra 1991 millió Ft-ra, 13,9%-kal növekedett. A 2008. évről 2009. évre 222 millió Ft (11,1%), majd a 2010. évben további 573 millió Ft (32,4%) illetékbevétel csökkenés következett be.

Az **átengedett szja** és az **állami támogatások** együttes összege a 2008. évi 8,5%-os (541 millió Ft-os) növekedést követően a központi támogatáscsökkenés hatására²⁷ **folyamatosan és jelentős mértékben csökkent**. Az előző évihez képest 2009-ben 13,5%-kal (931 millió Ft-tal), 2010-ben további 16,4%-kal (985 millió Ft-tal) kapott kevesebb támogatást az Önkormányzat az államtól ezeken a jogcímeneken. A változást a normatívák központi csökkentése, valamint a megyei önkormányzatokat érintő támogatás-elvonás mellett az ellátotti lét-

²⁷ a 2007. évi bázishoz képest

szám visszaesése idézte elő. Az Önkormányzat OEP bevétele a 2007. évi 5918 millió Ft-ról 2010. évre 6233 millió Ft-ra, 5,3%-kal növekedett.

Az **Önkormányzat saját működési bevételei** a vizsgált időszakban változóan alakultak. A 2007. évi 5167 millió Ft-ról a 2008. évre 6486 millió Ft-ra, 25,5%-kal, 2009-re 6977 millió Ft-ra, 7,6%-kal növekedtek, míg 2010-re 5807 millió Ft-ra csökkentek.

A saját működési bevételek lényeges összetevőjét az intézményi működési bevételek képezték, amelyek összege 2007-ben 2035 millió Ft, 2008-ban 2725 millió Ft, 2009-ben 2662 millió Ft, 2010-ben 2648 millió Ft volt. A 2008. évben – elsősorban a Múzeum autópálya építéshez kapcsolódó szerződéses munkái miatt – növekedtek az intézményi működési bevételek.

Az Önkormányzat költségvetési támogatásai – amelyek döntő mértékben működési támogatások voltak – 2007. évi 4693 millió Ft-ról 2008-ra 6356 millió Ft-ra, 35,5%-kal nőttek, majd 2009. évben 5261 millió Ft-ra, illetve 2010. évben 4650 millió Ft-ra csökkentek a központi támogatáselosztás változása következtében.

Az átvett pénzeszközök 2007-2009 évek között folyamatosan csökkentek, 6847 millió Ft-ról 6325 millió Ft-ra, majd 2010-ben 16,8%-kal, 7387 millió Ft-ra nőttek a megelőző évihez viszonyítva. Az átvett pénzeszközök 84-89%-át a kórházak OEP finanszírozása teszi ki, így változásuk iránya és aránya is szoros korrelációban van az OEP-től átvett pénzeszközökkel.

Az Önkormányzat felhalmozási bevételei a vizsgált időszakban a következőképpen alakultak:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Tárgyi eszköz értékesítés	66 661	640 850	300	20 933
Állami támogatás	341 609	147 340	6 538	5 588
Átvett pénzeszköz	96 829	138 730	191 190	160 391
Egyéb felhalmozási bevétel	545 564	103 334	116 722	360 236
Felhalmozási tartalék	267 496	300 717	2 544 872	2 124 581
Osszes felhalmozási bevétel	1 318 159	1 330 971	2 859 622	2 671 729

A vizsgált években a **felhalmozási bevételek** a 2007. évi 1318 millió Ft-ról 2009-ben 2860 millió Ft-ra, 117%-kal emelkedtek, majd a 2010. évre 2672 millió Ft-ra, 6,6%-kal csökkentek. A felhalmozási célú bevételek jelentős ingadozását a felhalmozási tartalék változása, azon belül a pénzmaradvány részét képező kötvénykibocsátásból származó bevételek felhasználása okozta. A felhalmozási tartalék összege 2007-ben 267 millió Ft, 2008-ban 301 millió Ft, 2009-ben 2545 millió Ft, 2010-ben 2125 millió Ft volt.

A 2008. évi 641 millió Ft-os tárgyi eszközértékesítés jelentősnek tekinthető, a 48,1%-os részarányával. E jogcímen évente 0,3 és 641 millió Ft közötti intervallumban, ingadozó nagyságrendben származtak bevételei az Önkormányzatnak. A 2010. évben a camping értékesítése a tervezett 670 millió Ft vételáron fizetőképes kereslet hiányában nem valósult meg. Címzett támogatás igénybevételelével valósították meg a 2006. évben az egészségügyi gép- és műszervásárlást 48 millió Ft, a deszki és a makói kórházak energia-racionalizálást szolgáló beruházásait 23 millió Ft (áthúzódó beruházások voltak a 2008. évre), a szociális ágazat beruházásait 260 millió Ft, a közoktatás eszközfejlesztését 8 millió Ft összegben. A 2007. évben a megkezdett kórházi beruházások és az egészségügyi gép-műszerbeszerzés 144 millió Ft támogatással, egy közoktatási intézmény nyílászáró-cseréi 3 millió Ft támogatással valósultak meg. A 2009-2010. években a támogatások minimális értékre, évi 6-6 millió Ft-ra csökkentek.

2.3. Az Önkormányzat kiadásai

Az Önkormányzat működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

millió Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Működési kiadások	17 278	18 988	18 344	17 959
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	17 245	18 883	18 196	17 801
Kamatkiadás	33	105	148	158
Személyi juttatások	8 585	8 920	8 603	8 572
Munkaadót terhelő járulékok	2 669	2 785	2 515	2 203
Dologi kiadások	5 064	5 579	5 651	5 982
Egyéb folyó kiadások	109	193	114	181
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	434	661	615	697
ebből: működési célú pénzeszközátadás	76	215	182	339
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	384	745	698	166

Az **Önkormányzat működési kiadásai** a 2007. december 31-től 2010. december 31-ig eltelt 3 év alatt **3,9%-kal nőttek** (17 278 millió Ft-ról 17 959 millió Ft-ra).

Az Önkormányzat 2010-ben a működési költségvetés 47,7%-át (8572 millió Ft-ot) személyi juttatásokra, 12,3%-át (2203 millió Ft-ot) a munkaadókat terhelő járulékokra fordította. Az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 33,3% (5982 millió Ft) jutott, mivel az egyéb kisebb horderejű kiadások²⁸ finanszírozása 6,7%-ot (1202 millió Ft-ot) igényelt. A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékok aránya a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2007-ben 65,1%, 2010-ben 60,0% volt.

A **személyi juttatások** a 2007. évi 8585 millió Ft-ról 2008. évre 8920 millió Ft-ra, 3,9%-kal nőttek, ezt követően minden évben csökkentek, 2009-re 8603 millió Ft-ra, 2010-re 8572 millió Ft-ra a létszámcsökkentés miatt. A dologi kiadások az Önkormányzatnál 2010-ben, 5982 millió Ft-os nagyságrendjükkel a 2007. évi 5064 millió Ft-nál 18,1%-kal voltak magasabbak. A 2008. évben

²⁸ támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások, kamat kiadások, előző évi működési célú pénzmaradványok visszafizetései, átutalásai

5579 millió Ft-ra, az inflációt meghaladó mértékben, 10,2%-kal nőttek a **dologi kiadások**, mivel e kiadásnem csökkentését célzó intézkedések nem vezettek eredményre. Az ellátás szervezeti kereteiben jelentős, a működési célú pénzeszközátadásokat nagyságrendileg befolyásoló tényezők nem merültek fel. A működési célú **pénzeszközátadások** részaránya az összes működési kiadásokon belül 0,4-1,9% közötti volt a vizsgált időszakban, ami összességében 76-339 millió Ft közötti nagyságrendeket képviselt.

Az **önkormányzati kiadásokon belül a kórházi kiadások súlya** kismértékben **növekedett**, mivel a kórházak működési kiadásai 2007-ről 2010-re 6369 millió Ft-ról 6790 millió Ft-ra, 6,6%-kal emelkedtek, ugyanakkor a kórházak nélküli intézmények működési kiadásai (2007-ről 2010-re) 10 909 millió Ft-ról, 11 169 millió Ft-ra, szerényebb, 2,4%-os arányban növekedtek. A 2007. évben a 17 278 millió Ft önkormányzati szintű működési kiadásnak a kórházak nélküli teljesített 10 909 millió Ft működési kiadás 63,1%-át képezte. A 2010. év végére a kórházak nélküli működési kiadás 11 169 millió Ft-ra nőtt, azonban annak az önkormányzati szintű működési kiadáshoz viszonyított aránya a 2007. évhez képest 62,2%-ra csökkent.

Az Önkormányzat kórházak nélküli működési kiadása a vizsgált időszakban a következő volt:

millió Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Működési kiadások	10 909	12 201	12 073	11 169
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	10 864	12 092	11 925	11 011
Kamatkiadás	45	109	148	158
Személyi juttatások	5 788	6 057	5 975	5 856
Munkaadót terhelő járulékok	1 760	1 854	1 703	1 475
Dologi kiadások	2 415	2 637	2 933	2 791
Egyéb folyó kiadások	83	138	96	140
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	434	662	513	586
ebből: működési célú pénzeszközátadás	77	215	181	339
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	384	745	706	164

A kórházak 2007-2010. évi teljesített működési kiadásait szemlélteti a következő táblázat:

millió Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Működési kiadások	6 369	6 787	6 271	6 790
Ebből: Személyi juttatások	2 797	2 863	2 628	2 716
Munkaadókat terhelő járulékok	909	931	812	728
Dologi kiadások	2 649	2 942	2 718	3 191

A kórházak személyi juttatásainak és járulékeinak, valamint dologi kiadásainak részaránya a kórházak 6790 millió Ft összegű működési kiadásaiból 2010-ben 97,7%, 6635 millió Ft volt. A kórházak nélküli intézményi körben a kiadások részaránya közel 7,0%-kal volt alacsonyabb (91,0%). A dologi kiadások részaránya a kórházaknál 47% (3191 millió Ft), a többi intézménynél 25,0% (2791 millió Ft), viszont a személyi juttatások részaránya a kórházaknál alacsonyabb, 40%-os az egyéb intézményekhez viszonyítva, melyeknél 52,4%-os részarányt képviseltek 2010-ben.

A kórházaknál változóan alakult a dologi kiadások nominális összege, mivel a 2007. évi 2649 millió Ft-ról a 2010. évre 20,5%-kal, 3191 millió Ft-ra emelkedett.

A személyi juttatások alakulása szintén változó volt a kórházakban, mivel a 2007. évi 2797 millió Ft-ról a 2010. évre 2,9%-kal, 2716 millió Ft-ra csökkent.

A nem egészségügyi intézmények dologi kiadásai a 2007. évi 2415 millió Ft-ról 2010. évre 15,6%-kal, 2791 millió Ft-ra nőttek, azonban e növekedés elmaradt a **kórházak dologi kiadásainak** növekedési ütemétől, mivel ott a növekedés 20,5%-os (2649 millió Ft-ról 3191 millió Ft-ra) volt. A kórházak dologi kiadásainál 542 millió Ft (20,5%) növekedés volt tapasztalható a 2010. évben 2007-hez viszonyítva, ami azt jelenti, hogy a kiadások csökkentése – törekvések²⁹ ellenére – nem következett be, a háromból két kórház³⁰ folyamatosan jelentős likviditási gondokkal küzdött.

A kórházak likviditási problémáinak kezelése/csökkentése érdekében évről-évre támogatásban részesültek az Önkormányzattól. A támogatások működési, illetve felhalmozási célokat is szolgáltak.

Az Önkormányzat által a kórházaknak nyújtott támogatásokat a következő táblázat adatai szemléltetik:

ezer Ft-ban

Megnevezés	makói kórház			szentesi kórház			deszki tudószanatórium			Összesen		
	Működési támogatás	Fejlesztési támogatás	Össz.	Működési támogatás	Fejlesztési támogatás	Össz.	Működési támogatás	Fejlesztési támogatás	Össz.	Működési támogatás	Fejlesztési támogatás	Össz.
2007. év	33 246	0	33 246	52069	10363	62 432	14 666	0	14 666	99 981	10 363	110 344
2008. év	137 790	9 303	147 093	228106	9219	237 325	44 286	0	44 286	410 182	18 522	428 704
2009. év	83 536	0	83 536	146129	5784	151 913	14 932	0	14 932	244 597	5 784	250 381
2010. év	15 259	15 376	30 635	65 140	95 230	160 370	6 781	1 106	7 887	87 180	111 712	198 892
Mindösszesen	269 831	24 679	294 510	491 444	120 596	612 040	80 665	1 106	81 771	841 940	146 381	988 321

A vizsgált években **az Önkormányzat** összesen **988 millió Ft támogatást nyújtott a kórházainak**, amelyből működési célra 842 millió Ft-ot, fejlesztési célra 146 millió Ft-ot fordítottak. A támogatásból 8,3%-kal (82 millió Ft-tal) a deszki tudószanatórium, 29,8%-kal (294 millió Ft-tal) a makói kórház és 61,9%-kal (612 millió Ft-tal) a leginkább eladósodott szentesi kórház részesedett. A 988 millió Ft támogatás 14,5%-a, 143 millió Ft visszatérítendő intézményfenntartói támogatás volt. Ezen túlmenően az Önkormányzat a 2007-2008. években 247 millió Ft támogatási kölcsönt is nyújtott a kórházak likviditási gondjainak enyhítése céljából. A támogatásokra vonatkozó szerződéseket évről évre módosítják a visszafizetési határidő tekintetében, mivel **a kórházak nem tudnak eleget tenni visszafizetési kötelezettségeiknek**.

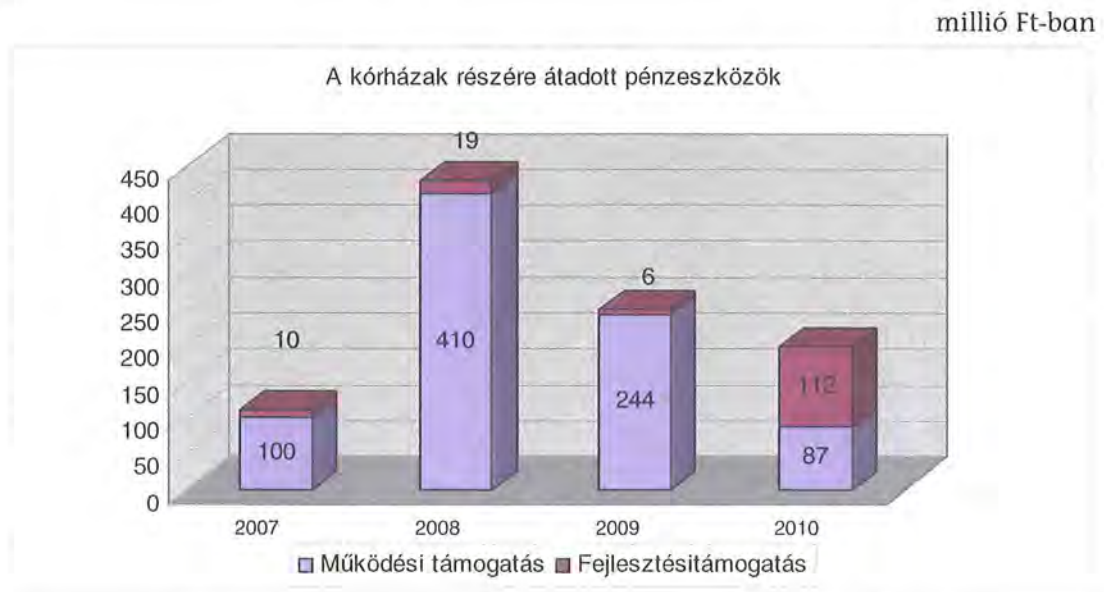
A jelenleg hatályos finanszírozási rend szerint a kórházak működésének finanszírozására az OEP támogatás szolgál, míg a fejlesztési kiadások fedezetét az önkormányzatoknak kell biztosítani intézményeik számára. Ez a működési tá-

²⁹ Létszám-csökkentési döntések, az Önkormányzat részéről önkormányzati biztos kijelölése a 87/2007. (VI. 28.) számú határozat értelmében a szentesi kórház tartós fizetőkép telenségének megszüntetése céljából.

³⁰ A szentesi és a makói kórházak.

mozgásokat kapott kórházak esetében azt jelenti, hogy a működéshez szükséges kiadásokat nem fedezte OEP forrás.

A kórházaknak nyújtott támogatásokat évenként az alábbi grafikon szemlélteti:

A kórházak beruházási céljaik megvalósítása érdekében több esetben pályáztak EU-s forrásokra. Nyertes pályázataik közül megvalósult a deszki tudószanatórium energetikai felújítása 50 millió Ft EU-s támogatással (125 millió Ft összköltséggel), a makói kórház „energia-hatékonysági fejlesztése és energetikai korszerűsítése”, amelynek kivitelezési költsége 175 millió Ft, EU-s támogatása 70 millió Ft volt.

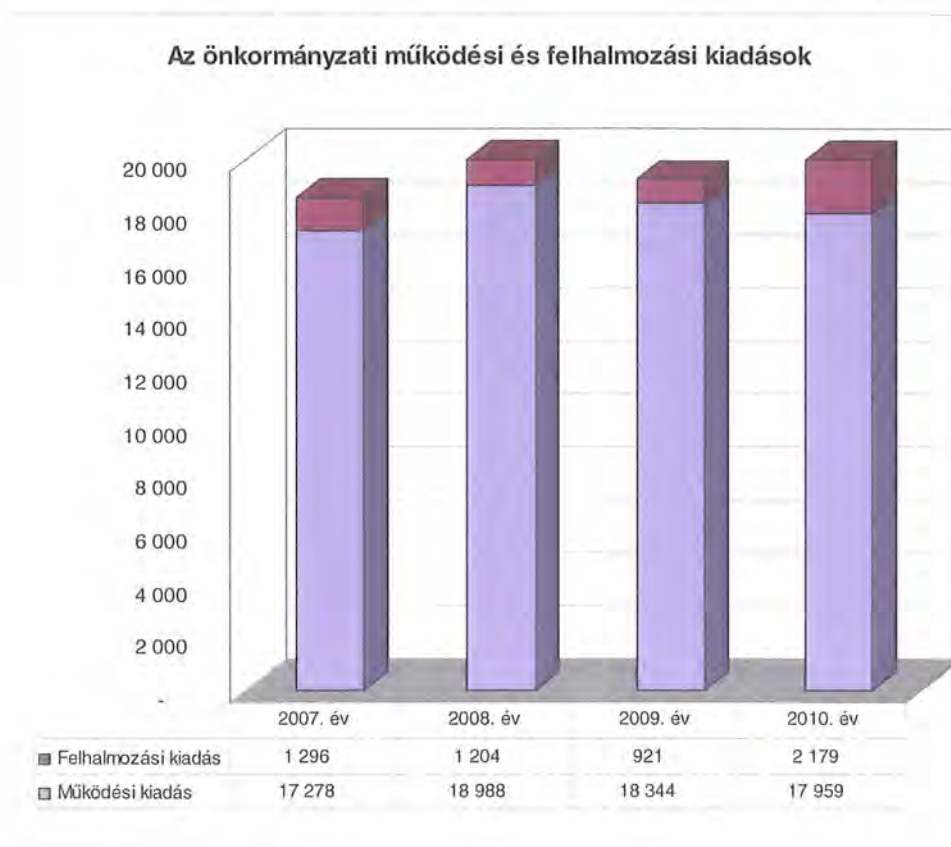
Az Önkormányzat a 2010. év utáni kötelezettségvállalásai közül a szentesi kórház sürgősségi betegellátó osztályának 498 millió Ft-os fejlesztésére 302 millió Ft (60,6%-os) EU-s támogatást nyert el.

Az Önkormányzat által fejlesztési feladatokra vállalt 861 millió Ft – 2010. év után esedékes – kötelezettség-vállalásból 356 millió Ft a szentesi kórház kötelezettsége. A további 505 millió Ft az oktatási és egyéb intézményeinél megkezdett fejlesztésekhez kapcsolódik.

A működési és felhalmozási kiadások arányának változásában 2007-2010 évek között elmozdulás figyelhető meg. A felhalmozási kiadások összege 2007-ről 2010-re 1296 millió Ft-ról 2179 millió Ft-ra, annak aránya a kiadásokon belül a 2007. évi 7,0%-ról 2010-re 10,8%-ra emelkedett.

Az önkormányzati működési és felhalmozási kiadások megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

millió Ft-ban

Az Önkormányzat a 2007-2010. években megvalósított **fejlesztései** között intézményi épületek felújítása, korszerűsítése, bővítése és létesítése, valamint orvosi gép- és műszerbeszerzések szerepeltek. A legmagasabb bekerülési költségű (765 millió Ft) fejlesztés a csongrádi fogyatékos otthon építése volt, mely 2005-2010 között valósult meg. A Múzeum raktárának építése 661 millió Ft-ba került 2009-2010-ben, míg az ÓNTE Nkft. DAOP-pályázatának³¹ megvalósítása 607 millió Ft-ba került a 2007-2010. években. **A három kórház** a 2007-2010. évek közötti **12 beruházására**³² **874 millió Ft-ot költöttek.**

Az Önkormányzat által 2007-2010. években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló 4315 millió Ft nagyságrendű fejlesztési feladatok a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódtak. A kötelezettségvállalások közül a 10 millió Ft bekerülési költség feletti beruházások és felújítások száma 39 volt, amelyek

³¹ Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark Feszty körképet bemutató rotunda épületének teljes rekonstrukciója valósult meg a projekt keretében.

³² A deszki tudószanatórium rekonstrukciója, energetikai korszerűsítése, a szentesi kórház szennyvíz előtisztítója, gyógyszerárának áthelyezése, struktúra átalakítása, a makkói kórház energetikai korszerűsítése és sürgősségi osztályának fejlesztése, informatikai fejlesztése, mindhárom kórház egészségügyi ellátórendszerének fejlesztése, továbbá orvosi gép- és műszerfejlesztések valósultak meg a jelzett nagyságú keretösszegeből.

közül a még befejezetlen beruházások finanszírozására uniós forrásokat 4 fejlesztéshez vesznek igénybe.

Az Önkormányzatnál jelenleg a következő négy EU-s támogatással finanszírozott projekt van folyamatban: a szentesi kórházban a sürgősségi betegellátás fejlesztése (356 millió Ft tervezett kiadással), a hat iskolát érintő energetikai korszerűsítési projekt (összesen 300 millió Ft tervezett kiadással), a Rendezvényházban a közösségi tér kialakítására vonatkozó pályázat (57 millió Ft tervezett kiadással) és a „Vissza a természethez” című projekt (76 millió Ft tervezett kiadással). A folyamatban lévő, 2010. utáni 861 millió Ft összegű fejlesztésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokhoz a források rendelkezésre állnak az alábbi összetételben: saját forrás 80 millió Ft (9,3%), hitel 8 millió Ft (0,9%), kötvény 230 millió Ft (26,7%), EU-s támogatás 450 millió Ft (52,3%) és hazai támogatás 93 millió Ft (10,8%).

Az Önkormányzat 2007-2010. években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzését a 3. számú melléklet tartalmazza.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzüntézetek felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzatnak 2006. december 31-én 217 millió Ft **pénzüntézeti kötelezettség állománya** volt, amely **a 2010. évre 7701 millió Ft-ra³³ emelkedett**. A 2010. év végén fennálló pénzüntézeti kötelezettségei egy kötvénykibocsátásból és a 2010. év végén fennálló folyószámlahitel állományból keletkeztek.

Az Önkormányzat pénzüntézeteknél fennálló kötelezettség-állományát a 2007-2010. években a következő diagram szemlélteti:

millió Ft-ban

³³ A devizában kibocsátott kötvénykötelezettség év végi könyvviteli mérleg szerinti értékének meghatározásakor az árfolyamváltozás miatti év végi értékelést a 2008-2010. évek között nem végezték el, az a helyszíni ellenőrzés ideje alatt történt meg.

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. Számviteli jogszabály³⁴ határozza meg, hogy az árfolyam-különbözetet év végén a kötelezettségek között a saját tőkével szemben a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban ez az árfolyam-különbözet valójában nem realizált. Annak megítéléséről, hogy a devizában kibocsátott kötvényért kapott forinthez képest a kötvény visszavásárlásakor jelentkező forint-kötelezettség többletkiadást (árfolyamveszteség) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez-e a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamveszteség, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat pénzügyi kötelezettségvállalásaira közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források felhasználási céljait meghatározták. A Közgyűlés **kötvénykibocsátásról szóló** döntéseit megalapozó **előterjesztések nem tartalmazták** a kötelezettségvállalás visszafizetési forrását, a teljes futamidő alatt várható **kamat- és tőkefizetési kötelezettségek bemutatását**, az adósságszolgálati korlát bemutatását, azonban ismertették az árfolyam- és kamatkockázatokat. A kötelezettségvállalás visszafizetési forrását a döntést megalapozó előterjesztésekben nem határozták meg³⁵. Az Önkormányzat az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásának felső határát a 2007-2010. években nem lépte túl. A Közgyűlés nem készített koncepciót, stratégiát a likviditási és eladósodási problémák kezelésére.

Az Önkormányzatnál a kötvénykibocsátást megelőzően vizsgálták az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevételnövelő és kiadáscsökkentő hatásait, az abból való megtérülését. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark kötvénybevételből tervezett felújításainak hatására a belépőjegy bevétel növekedését jelezték, azonban nem számszerűsítették. A szociális intézmények, a szentesi kórház és a Hivatal energia megtakarítási célú beruházásainál 10-40%-os kiadási megtakarítást terveztek.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én CHF-ben fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása az alábbi volt³⁶:

---

³⁴ az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 33. § (2) bekezdés c. pontja

³⁵ A kötelezettségvállalás visszafizetési forrását a 2007. évi döntést követően, 2008. februárban elkészített kötvénykibocsátásról szóló információs összeállításban a saját bevételben jelölték meg.

³⁶ Az Önkormányzat a „Csongrád Megye” kötvény ellenértékének 18%-át, 900 millió Ft-ot a korábban felvett fejlesztési hitel törlesztésére és folyószámlahitel kiváltására, 19%-át, 976 millió Ft-ot fejlesztésre és pályázati önrész biztosítására, 6%-át, 292 millió Ft-ot működési célra (kórházak likviditási helyzetének javítására) fordította. A kötvényből származó bevétel 57%-át, 2832 millió Ft-ot fejlesztési célokra tartalékolta. Ennek összegét 2011. március 31-én a folyószámlán tartották és likviditási gondjaik enyhítésére a folyószámlahitel csökkentésére igénybe vették.

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződés-kötés időpontja	Összeg	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Csongrád Megye Kötvény	2008.02.18	32 259 000 CHF	155 Ft/CHF	6 havi CHF LIBOR+0,65%	Hitelkiváltás, pályázati lehetőségekhez önerő biztosítása

Az Önkormányzatnak Ft-ban pénzügyi kötelezettsége nem volt 2010. december 31-én.

Az Önkormányzat 2007-2010 között a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettsége után 1 918 538 CHF (352 millió Ft) kamatot fizetett meg. A vizsgált időszakban – a négy év türelmi idő miatt – tőketörlesztési kötelezettsége nem volt.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én fennálló kötelezettségeinek várható jövőbeni, a teljes futamidőre vonatkozó tőke- és kamatfizetési kötelezettsége – az utolsó fizetési kötelezettség alapját képező kamat kondíciókkal számolva – 2011-2013 között 4 753 873 CHF, 2014-től 30 309 990 CHF.

Az Önkormányzat a kötvénykibocsátás (2008. február 18.) és 2010. december 31-e között **a kötvénykibocsátásból származó – átmenetileg szabad – bevétel befektetéséből 855 millió Ft hozamot, kamatbevételt ért el**³⁷, amely 242,9%-át tette ki a kötvénykibocsátás miatt 2010. december 31-ig megfizetett kamatnak (352 millió Ft). A bevételt az Önkormányzat intézményrendszerében jelentkező költségvetési hiány csökkentésére, működésre fordították. Másodlagos hatásként a kötvénybevétel lekötéséből származó kamatbevétel folyószámlára történő utalásával a folyószámlahitel aktuális állományát csökkentették.

Az Önkormányzat **működésének pénzügyi egyensúlyát** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**, amelyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. március 31.
ezer Ft-ban					
I. Folyószámlahitel					
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	1 000 000	3 000 000	2 000 000	3 000 000	3 000 000
teljesített kamat és egyéb költség	33 000	38 703	85 521	126 953	29 657

Az Önkormányzatnak 2009. január 1-én nem volt hitelkeret szerződése. Ez nem okozott likviditási problémát, mert a kötvényforrásból befektetett pénzeszközök 2008. év végi lejáratára pozitív volt a folyószámla év végi egyenlege. Az Önkormányzat 2009. február 2-től új számlavezető pénzügyi intézménnyel kötött folyószámla hitelszerződést, amelyben 2000 millió Ft hitelkeretet határoztak meg. A folyószámla hitelkeretet 2009. december 1-től 3000 millió Ft-ra felemelték.

³⁷ A kötvénybevételt 2008-ban forgatási célú értékpapírban (diszkontkincstárjegy, államkötvény) és betétben, 2009-től csak betétben kötötte le az Önkormányzat.

A folyószámlahitel kondíciói a következők voltak³⁸:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)
2007. év	3 havi BUBOR + 0,09%
2008. év	3 havi BUBOR + 0,1%
2009. év	1 napi BUBOR + 1%
2010. év	1 napi BUBOR + 1%
2011. I. n.év	1 napi BUBOR + 1%

A folyószámlahitelhez kapcsolódóan egyéb költség címen az Önkormányzatnak díjakat nem kellett fizetnie.

A számlavezető bankváltással a korábbi 3 havi BUBOR + 0,1% folyószámlahitel díjhoz képest egy havi BUBOR + 0% kamatfelárat alkalmaztak. A felek 2009. december 1-ei hatállyal a kamat mértékét egy napi BUBOR + 1%-ra módosították.

A 2007-2010. években az Önkormányzat az év napjainak 83-98%-ában vett igénybe folyószámlahitelt. A folyószámlahitellel zárt napok száma a 2007-2010. években 302 és 356 nap között alakult. Ebben az időszakban a folyamatos likviditási problémák folyószámlahitellel történő **finanszírozása** az Önkormányzatnak **összesen 284 millió Ft**, 2011. I. negyedévében további 30 millió Ft **kamatráfordítást eredményezett**. A 2011. évben a helyszíni ellenőrzés időpontjáig folyamatosan rendelkezett folyószámlahitellel az Önkormányzat. Az átlagos napi állomány a 2007. évben volt a legalacsonyabb, 454 millió Ft, 2010-ben volt a legmagasabb, 2165 millió Ft. A folyószámlahitel 2010. évi záró állománya 518 millió Ft volt.

Az Önkormányzatnak **munkabér megelőlegezési hitele** a vizsgált időszakban **nem volt**.

A jelenleg fennálló kötvény esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta** és jelenleg is befolyásolja a kibocsátáskori (2008. február 18.) és az utolsó kamatfizetéskori **referencia kamatok változása**, amelyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetéskori	Változás %
	alapkamat %		
6 havi CHF LIBOR	2,77	0,24	-91,3

³⁸ A referencia kamat az alábbiak szerint alakult:

MNB BUBOR fixing (átlagkamat) %-ban					
Referencia kamat	2007. évi	2008. évi	2009. évi	2010. évi	2011. III. 31. ig
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5	6,03
1 napi BUBOR	7,78	8,41	8,39	4,95	5,24

A referencia kamat változása nélkül az Önkormányzatnak – kibocsátáskori referencia kamattal számolva – 2010. december 31-ig 3 027 684 CHF (563 millió Ft) kamatfizetési kötelezettsége jelentkezett volna. A változások miatt azonban 1 109 146 CHF összeggel (211 millió Ft-tal) kevesebb fizetési kötelezettséget kellett teljesítenie. Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással van az adott devizanemben kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára. A kamatfelár a vizsgált időszakban nem módosult.

Az Önkormányzatnál a helyszíni vizsgálat alatt további hitel igénybevételről, illetve kötvénykibocsátásról szóló döntést nem készítettek elő.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzatnak és gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozásait és egyéb kiadás elmaradásait az alábbi táblázat tartalmazza:

ezer Ft-ban

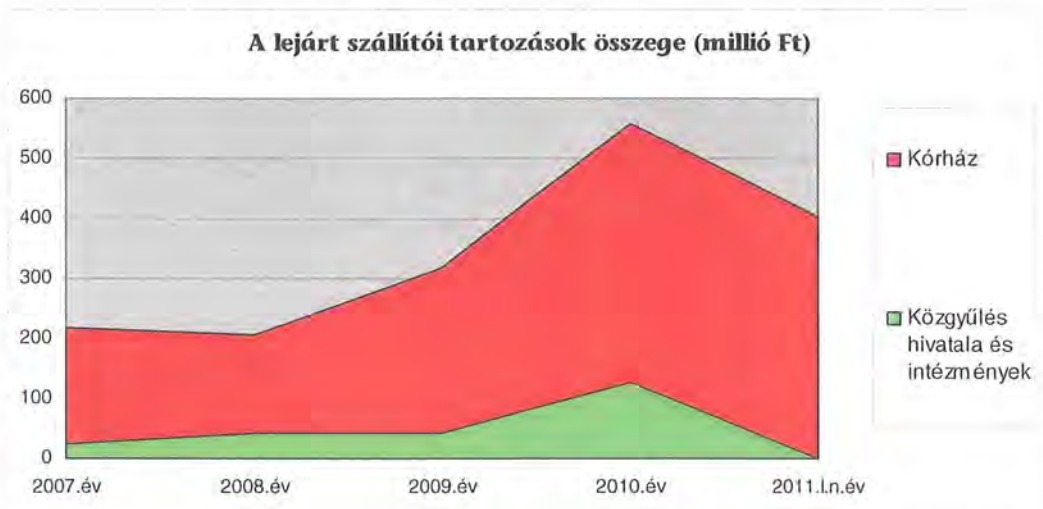
Megnevezés	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
	december 31.	december 31.	december 31.	december 31.	március 31.
Lejárt szállítói tartozás	219 209	207 135	318 251	557 721	403 988
ebből Kórház	193 931	163 698	276 334	429 537	403 988
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	1 190	4 589	105	2 365	2 379
Egyéb kiadás elmaradás	0	0	0	0	1 000
Tartozásállomány összesen:	220 399	211 724	318 356	560 086	407 367

Az Önkormányzat és gazdasági társaságai **lejárt szállítói tartozása** és **egyéb kiadás elmaradása** 2007. december 31-ről 2010. december 31-re 220 millió Ft-ról 560 millió Ft-ra (155%-kal) **nőtt**. A 2011. év I. negyedév végén a 407 millió Ft lejárt szállítói tartozásból a szentesi és makói kórház lejárt szállítói tartozása 404 millió Ft, két gazdasági társaság lejárt szállítói tartozása 2 millió Ft és egy gazdasági társaság egyéb kiadási elmaradása 1 millió Ft volt³⁹. Az Önkormányzatnak egyéb kiadás elmaradása a vizsgált időszakban nem volt.

³⁹ Az Önkormányzat többségi tulajdonában lévő Kegyeleti Kft-nél peres eljárásból fennálló függő kötelezettség 1 millió Ft volt 2011. I. negyedév végén.

Az Önkormányzat lejárt szállítói tartozásainak alakulását a 2007. és 2011. I. negyedév között az alábbi diagram ábrázolja:

A 2007-2010. évek között az önkormányzati **lejárt szállítói tartozás döntő részét**, 2007-ben 88%-át, 2008-ban 79%-át, 2009-ben 87%-át és 2010-ben 77%-át **képezte a szentesi és makói kórházak tartozásállománya**. Ez a 2007. évi 194 millió Ft-ról 2008-ra 164 millió Ft-ra csökkent, ezt követően 2009-re 276 millió Ft-ra, 2010-re 430 millió Ft-ra nőtt, majd 2011. március 31-re 404 millió Ft-ra csökkent.

A 2010. december 31-én lejárt 558 millió Ft szállítói tartozásállomány 15,6%-a (87 millió Ft) meghaladta a 90 napot. A 31-60 nap közötti 12%-a (67 millió Ft), a 61-90 nap közötti 16,8%-a (94 millió Ft) volt.

A 2011. március 31-én lejárt 404 millió Ft szállítói tartozásállomány nem haladta meg a 90 napot. A 31-60 nap közötti 37,6%-a (152 millió Ft), a 61-90 nap közötti 23,8%-a (96 millió Ft) volt.

Az Önkormányzat a lejárt szállítói tartozás miatt a szentesi kórházhoz a 48/2007. (IV. 26.) számú határozatában önkormányzati biztost jelölt ki, aki intézkedési tervet dolgozott ki a konszolidációra. A biztos tevékenységének hatására a lejárt tartozásállomány csökkent 2008. év végére, azonban 2009-2011. év folyamán a tartozásállomány újratermelődött. A Közgyűlés 76/2009. (IV. 30.) számú határozatában jóváhagyta a szentesi kórház igazgatója által készített intézkedési tervet. A 2009. évben megtett intézkedések ellenére a lejárt tartozásállomány 2008. évről 2011. I. negyedév végére 9 millió Ft-ról 206 millió Ft-ra emelkedett.

Az Önkormányzat és a szállítók nem kezdeményeztek adósságrendezési eljárást a szentesi és makói kórházzal szemben a 2007-2011. években, mivel a fennálló 60 és 90 napon túli lejárt tartozások esetében azok kiegyenlítésére részletfizetésben állapodtak meg. A 2008. évben a szentesi kórház szállítói tartozásának rendezésére 355 millió Ft összegben négy faktorálási szerződést kötöttek a legnagyobb szállítóval.

Az Önkormányzat a 2009-2010. években 143 millió Ft visszatérítendő intézményfenntartói támogatást nyújtott a szentesi és makói kórházaknak abból a célból, hogy a lejárt szállítói tartozásállomány ne érje el a 90 napot. A támogatás visszatérítése 2011. március 31-ig nem történt meg.

A 2010. december 31-i önkormányzati szintű mérlegben kimutatott szállítói kötelezettség 1186 millió Ft volt. A le nem járt – korrigált – tartozásállomány 628 millió Ft-ot tett ki, amelynek 67,2%-a (422 millió Ft) a kórházak tartozása volt. Az Önkormányzatnál a 2010. év végén kimutatott szállítói kötelezettségre fedezetet a 2011. évi bevételek nyújthatnak.

Az Önkormányzat 75% feletti tulajdonában lévő gazdasági társaságok közül a 2010. év végén 30 napon túli lejárt szállítói tartozással az ÓNTE Nkft. (1,8 millió Ft), illetve a Rendezvényház Kft. (0,6 millió Ft) rendelkezett.

Az ÓNTE Nkft. likviditási helyzete a vizsgált időszakban romlott, mivel 2007-2009. években a lejárt szállítói tartozása 31-60 nap közötti volt, 2010. december 31-én azonban már 61-90 nap közötti (0,1 millió Ft) és 91-365 nap közötti (1,1 millió Ft) lejárt tartozása is volt. 2011. március 31-én az ÓNTE Nkft. lejárt 2,4 millió Ft összegű szállítói tartozása 90 napon túli volt.

3.3. Egyéb kötelezettségek alakulása

Az Önkormányzat a 2007-2008. években négy szerződésben összesen 247 millió Ft támogatási kölcsönt nyújtott⁴⁰ a likviditás javításához a szentesi és a makói kórházaknak. A kórházak támogatási kölcsön tartozása – a 2004-2008. években folyósított kölcsönök alapján – 2010. december 31-én 607 millió Ft volt. A kölcsönök visszafizetése a helyszíni ellenőrzés időpontjáig, 2011. március 31-ig nem történt meg, a fizetési határidőt évente meghosszabbította a Közgyűlés.

Az Önkormányzat két többségi tulajdonú gazdasági társaságának 235 millió Ft tagi kölcsönt nyújtott a 2007 -2011. március 31-e közötti időszakban. Az Önkormányzat a lejárt szállítói állománnyal rendelkező ÓNTE Nkft. likviditási problémáinak enyhítésére 2009-ben 100 millió Ft, 2010-ben 30 millió Ft, 2011-ben 61 millió Ft tagi kölcsönt nyújtott. Az ÓNTE Nkft. által felvett kölcsönök törlesztése a többszörös határidő módosítás következtében 2011. május 31-ig esedékes. A Megyeszolgálat Kft. a 2010-ben kötött tagi kölcsön szerződés alapján likviditási problémái miatt 2010-ben 29 millió Ft, 2011-ben 15 millió Ft tagi kölcsönben részesült, amelynek törlesztése 2011. december 31-ig esedékes.

A 2007-2010. években az Önkormányzatnál az elengedett követelések bruttó összege nem haladta meg a 10 millió Ft-ot.

---

⁴⁰ A 2007-2008. években az Önkormányzat a likviditási gondjaik enyhítésére két kórházat nem támogatásban részesítette, hanem az Ötv. 89. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére kölcsönt nyújtott részükre. A 2009-2010. években a jogszabályi előírásnak megfelelően az Önkormányzat visszatérítendő intézmény-fenntartói támogatásban részesítette ezt a két kórházat.

Az Önkormányzat 2009. február 16-án hat, 2009. március 17-én öt **lízing-szerződést kötött** a közbeszerzési eljárás alapján kiválasztott szállítóval 11 db **gépkocsi beszerzésére**. A fizetendő lízingdíj devizaneme HUF, futamideje 10 év, a kezdő lízingdíj nagysága a vételár 10%-a volt. A 10 év alatt megfizetendő lízingdíj összege (tőke és kamat együtt) a szerződéskötéskor 124 millió Ft, a 2010. december 31-én fennálló tőketartozás 43 millió Ft volt.

Az Önkormányzat évente az összes intézménynél felmérte a karbantartási, felújítási szükségletet, annak eldöntése céljából, hogy a következő év költségvetésébe a pénzügyi lehetőségek figyelembe vételével megtörténhessen a karbantartási, felújítási igények rangsorolása az **eszközök elhasználódása, amortizációja fedezetének biztosítása** érdekében. A 2010. évben 355 millió Ft volt az így megállapított igény. A felújításokra, az eszközök pótlására elsősorban az intézmények működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembevételével került sor. Az elhasznált eszközök pótlására, felújítására az Önkormányzat költségvetésében céltartalékot képzett. Az eredeti éves ingatlan-felújítási előirányzat, az ingatlan-karbantartásra elkülönített céltartalékkal együtt 2007-ben 180 millió Ft, 2008-ban 227 millió Ft, 2009. évben 273 millió Ft és 2010-ben 198 millió Ft volt. Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök után **2166 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el**. Felújításra annak 38%-át, 818 millió Ft-ot fordítottak.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A közgyűlési előterjesztés szerint az elfogadott 2007. évi költségvetési koncepció feladatként jelölte meg az intézmények átalakításának és feladatellátásának áttekintését. Kiemelt feladatként jelölte meg a Közgyűlés, hogy a lehető legnagyobb költségvetési megtakarítások elérése érdekében olyan intézményi struktúra jöjjön létre, melynek során az alapfeladatok ellátása nem sérülhet, de ellátásuk hatékonysága emellett javul. Az intézkedés hatásaként elsősorban a személyi kiadások csökkenéséből adódóan megtakarítást, ezen felül takarékosabb, jobban ellenőrizhető gazdálkodást vártak.

A kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések a gazdálkodás átláthatóbbá tételét, valamint a feladatellátás szakmai színvonalának, de kiemelten **a pénzügyi helyzet javítását** célozták. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást az álláshely csökkentésekkel érték el, és – két kórház kivételével – sikerült megőrizniük intézményeik gazdálkodásának stabilitását.

Az Önkormányzatnál a fenntarthatóságot és fejlődőképességet biztosító, intézményhálózatot érintő struktúraváltás a gazdasági programjában megfogalmazott elvárások szerint 2007-ben elindult. A Közgyűlés a 101/2007. (VII. 19.) számú határozatával elrendelte a közoktatási, szociális intézmények átszervezését. Ennek következtében létszámcsökkentés, bevételnövelő, feladatátadási-átvételi intézkedések történtek saját intézményein belül.

A létszámcsökkentéssel kapcsolatos kiadások támogatására igénybe vehető költségvetési hozzájárulás és a jövőbeni megtakarítás érdekében – a pályázati felhívásban foglalt igénybenyújtási ütemezéshez igazodóan – a költségvetési

szervek vezetőinek javaslata alapján a következő csoportok és elvek szerint történtek a létszámcsökkenések:

- a nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő foglalkoztatottak helyett fiatal munkavállalók foglalkoztatása. Ezen javaslatok létszámváltozással nem, viszont bérmegetakarítással jártak. A nyugdíjba vonulók felmentési idejére fizetett bére miatt a 2007. évben többletköltség jelentkezett. Ezért tényleges önkormányzati megetakarítás 2008-tól realizálódott;
- feladatváltozásból, illetve jogszabályváltozásból adódó létszámcsökkenés elsősorban az oktatási intézményeket érintő pedagógus kötelező óraszám emelkedésének hatása jelentett létszámváltozást. Nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő munkavállalók foglalkoztatásának megszüntetése, illetve a felmentési idejét töltő dolgozó álláshelyének megszüntetése. Azon üres álláshelyek elvonása, amelyekhez kapcsolódó feladat intézményen belüli átszervezéssel, az akkori létszámmal ellátható volt.

Az Önkormányzat a 2007-2010. évek között a 2006. december 31-én meglévő 36 intézményből a **költségtakarékos és méretgazdaságos** feladatellátás megteremtése érdekében 23 **intézményt hozott létre**. Az intézményi átszervezések során a 2007-2010. években 467 álláshely szűnt meg, amelyből 371 álláshelyet (79,4%) a 2007. évben szüntettek meg.

Az átszervezéssel érintett intézményeknél az álláshelyekből 230 fő (49,3%) az egészségügyben, 136 fő (29,1%) az oktatásban, 57 fő (12,2%) a szociális és gyermekjóléti szférában, 21 fő (4,5%) a Hivatalban, valamint 23 fő (4,9%) egyéb önkormányzati területen szűnt meg.

A prémiumévek programhoz igénybevett támogatás 254 millió Ft volt a 2007-2010. években, a támogatás felhasználásával tartósan megszüntetett álláshely 144 volt az Önkormányzatnál.

A közoktatási feladatellátás átszervezése során a Közgyűlés egy új intézményt alapított, kilenc intézményt megszüntetett, és a megmaradó hét intézmény közül hat intézmény gazdálkodási jogkörét megváltoztatta. Az intézménymegszűnések és a jelentős feladatváltozások miatt az átszervezésben érintett intézmények vezetőinek visszavonásra került a vezetői megbízása. Az új, illetve átszervezett intézmények egy-egy magasabb vezető irányításával, 2007. augusztus 1-jétől közös igazgatású közoktatási intézményként, tagintézményenként egy-egy tagintézmény-vezetővel működtek. Az átszervezésben érintett középfokú oktatási intézmények esetében Csongrádon három, Szentesen kettő, Makón kettő, míg Pusztamérgesen egy tagintézmény-vezető segítette a magasabb vezető munkáját. A gyógypedagógiai intézmények esetében két magasabb vezető és három tagintézmény-vezető irányítja az intézményeket. Az összevonás miatt 20 álláshely szűnt meg. Az intézmények a gazdálkodás megszerzésének módja szerint önállóan gazdálkodó költségvetési szervek.

A **középfokú oktatási és gyógypedagógiai intézmények integrációja** valamennyi, az Önkormányzat fenntartásában működő oktatási intézményt érintette.

Az átszervezésben érintett középfokú oktatási intézmények az alábbiak voltak:

- Csongrádon három középiskola, a Batsányi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, a Bársony István Mezőgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, valamint a Sággy Mihály Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium került összevonásra. Az új intézmény neve Csongrádi Oktatási Központ, Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium;
- Szentesen a Horváth Mihály Gimnázium, a Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskolával került összevonásra. A Zsoldos Ferenc Középiskola és Szakiskola, valamint a Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola került összevonásra. Az intézmény gazdálkodási feladatait az önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező Horváth Mihály Gimnázium és Szakképző Iskola látja el;
- Makón az Erdei Ferenc Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium, valamint a Galamb József Szakképző Iskola került összevonásra;
- Ásotthalmon a Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium és a Pusztamérgesi Középiskola, Szakképző Iskola és Kollégium került összevonásra.

Az intézmények gazdálkodása megszerzésének módja szerint önállóan gazdálkodó költségvetési szervek.

Átszervezésben érintett gyógypedagógiai intézmények:

- Hódmezővásárhelyen a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon és a szentesi Rigó Alajos Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Gyermekotthon, valamint annak csongrádi tagintézménye került összevonásra;
- Makón a Pápay Endre Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon, Gyermekotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a Klúg Péter Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Szakiskola, Diákotthon és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye került összevonásra.

Változás történt 2008. január 1-jétől a szociális feladatokat ellátó intézmények vonatkozásában is. A 143/2007. (XI. 22.) számú határozatában foglaltak alapján a nagyobb méret nagyságból adódó előnyök kihasználása, a hatékonyabb feladatellátás biztosítása érdekében **a szociális intézmények integrációját** hajtotta végre az Önkormányzat. **Hét intézményt** közös igazgatású **szociális intézményként három szervezetbe integráltak**, ezért mint önállóan gazdálkodó költségvetési szervek megszűntek és az új intézmények telephelyeiként, részjogkörű szervezetekként működtek tovább egy-egy részleg vezetővel.

Az átszervezés az alábbiak szerint érintette az Önkormányzat által működtetett intézményeket:

- a kisteleki Idősek Otthona, a mórashalmi Idősek Otthona (az ásotthalmi részlegével együtt), az ópusztaszeri Pszichiátriai Otthon, a ruzsai Idősek Otthona egy új intézményként Napsugár Otthon néven, Kistelek székhellyel;

- a makói Maros Menti Idősek Otthona, az óföldréai Idősek Otthona és a szege-di Vakok Otthona, Marosmenti Szociális Intézményként;
- a derekegyházi Ápoló Otthon, a nagymágocsi Kastélyotthon és a szentesi Pszi-chiátriai Ápoló Egyesített Szociális Intézményként kerültek összevonásra.

Az intézmény-megszűnések és a jelentős feladatváltozások miatt minden, az átszervezésben érintett intézmény vezetőjének vezetői megbízása visszavonásra került. Az összevonás miatti létszámkeret-változások 11 fő létszámcsökkentést eredményeztek. Az egyes gazdasági feladatokat ellátók álláshelyeinek megszü-nése 18 millió Ft megtakarítást jelentett. További költségcsökkenést eredménye-zett a magasabb vezetői pótlékok visszavonása, éves szinten 1,4 millió Ft-ot.

A gazdasági programban a feladatellátás hatékonyságának növelésére jóvá-hagyott programokat a 2007. évben kialakult szervezeti struktúra mellett a 2008-2009. évben is folytatták, amelynek keretében a központi intézkedések miatti bevételkiesés ellensúlyozására elkezdődött az intézmények közötti együttműködés megszervezése.

A Közgyűlés 52/1997. (V. 15.) számú határozatával ajánlás formájában elfo-gadott, majd a 87/2001. (IX. 27.) és a 36/2006. (II. 23.) számú határozataival kiegészített megyei feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terv (megyei fejlesztési terv) célkitűzései a végrehajtott intézményi integrációval nem álltak ellentétben, az intézmény-összevonások a hatékonyabb feladatellá-tást voltak hivatottak biztosítani.

A 2007-2010. években az intézményi átszervezések, a feladatváltozások, vala-mint a takarékosági intézkedések hatásaként együttesen **544 millió Ft ki-adási megtakarítás jelentkezett**, ebből 395 millió Ft (73%) a létszámcsök-kentésekből származott.

Az Önkormányzat 2007-2010. években tett kiadáscsökkentő intézkedései:

ezer Ft-ban				
Az érvényesített kiadás-csökkentés területei	Személyi juttatások és járulékaik	Dologi, mű-ködei ki-adások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlésnél	1 109	-	-	1 109
A Hivatalnál	112 442	-	-	112 442
Az intézményeknél	430 075	-	-	430 075
ÖSSZESEN	543 626	-	-	543 626

Az intézményi feladatellátásban 2007-2008. évben végrehajtott szerkezet-átalakítások és az ehhez kapcsolódó személyi változások után a 2009. évben további átalakításokat nem hajtottak végre.

Az **intézményi feladatok racionalizálásáról, integrációról** a Közgyűlés döntött. Az ezekhez készített előterjesztésekben a tervezett intézkedések indoka-it, várható eredményeit bemutatták. Az intézményi integráció, átszervezés vég-rehajtatásához kikérték a szakmai szervezetek véleményét, a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatták. A rendelkezésre álló beszámolók szerint a szociális és gyermekvédelmi intézmények átszervezést követő működési tapasztalatok kedvezőek, a szakmai színvonal, valamint a működés személyi és tárgyi felté-telei javultak.

Az önkormányzati szinten kimutatott 544 millió Ft megtakarításból 430 millió Ft-ot (79%) az intézmények körében érvényesítették, amely a személyi juttatásoknál és járulékoknál realizálódott. A vizsgált időszakban az intézményi megtakarításokat a feladat megszüntetésével, átszervezéssel és intézményvezetői hatáskörben elrendelt intézkedésekkel érték el. Az intézményi kiadáscsökkenésből 304 millió Ft (71%) az üres álláshelyek zárolása, foglalkoztatási formák megváltoztatása, csökkentése miatt következett be.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényben szabályozott, köztisztviselők részére adható szociális, jóléti, kulturális, egészségügyi juttatások körének módosítása következtében az Önkormányzat átdolgozta a cafetéria juttatások mértékét szabályozó rendeletét. **A Közgyűlés a cafetéria elemek csökkentéséről** a 2/2010. (I. 21.) számú rendeletében **döntött**, amelynek következtében közgyűlési szinten 1 millió Ft, hivatali szinten 22 millió Ft, intézményi szinten 126 millió Ft megtakarítása keletkezett.

A folyamatos felügyeleti szintű megszorító intézkedések miatt az egyéb ágazati feladatot ellátó intézményeknél a takarékosági intézkedések következtében egy-egy részterületen realizálódott megtakarítás, azonban összességében nem hozott kiadáscsökkenést. Az Önkormányzatnál 2007-2010. évek között a **dologi kiadások összege** 5064 millió Ft-ról 5982 millió Ft-ra **növekedett**. Az önkormányzati szintű megtakarítások nem számszerűsíthetők annak ellenére, hogy a kiadások csökkentése érdekében minden évben sor került az intézmények kiadási előirányzatainak felülvizsgálatára, mivel a működési kiadások teljesítési aránya szinte minden évben közel 100% volt.

A különböző beszerzési és szolgáltatási szerződések felülvizsgálatával megtakarított összegek nem hoztak jelentős kiadáscsökkenést az előző évek előirányzataihoz képest, különösen a makói és szentesi kórház esetében.

A szentesi kórházhoz a 2008. évben kinevezett önkormányzati biztos intézkedési terve az intézmény tartós fizetésektelenségének felszámolására vonatkozóan a kórház támogatási kölcsönből és szállítói tartozásból származó kötelezettség állományában nem hozott jelentős csökkenést, mivel egyes részterületeken jelentkező megtakarítások (gyógyszer felhasználás, logisztika, beszállítókkal kötött szolgáltatási szerződések felülvizsgálata miatti árcsökkenések, bércsökkentő intézkedések) nem ellensúlyozták a bevételek kiesését.

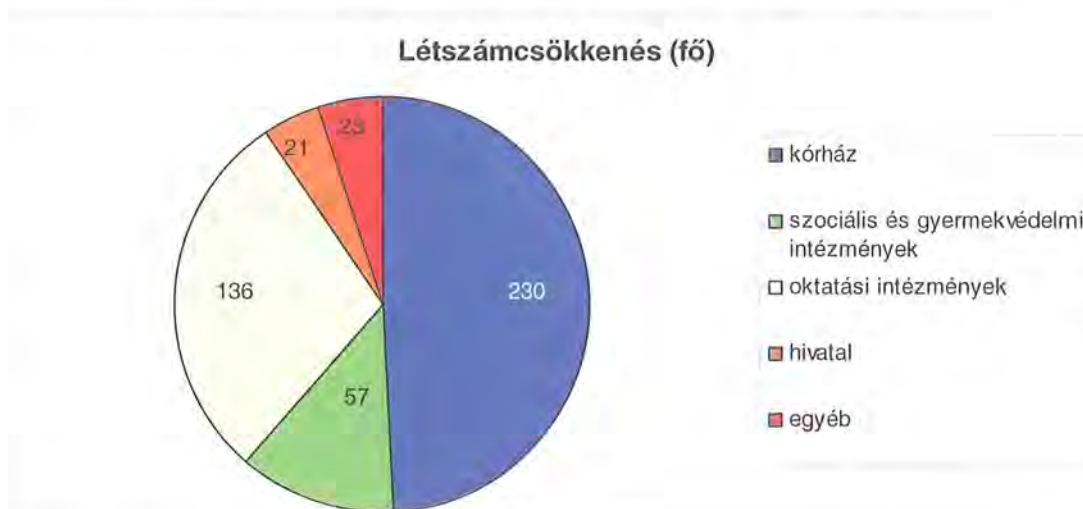
A Közgyűlés a szentesi kórházhoz kirendelt önkormányzati biztosnak az intézmény gazdálkodása, alaptevékenysége ellátásának hosszabb távú ésszerűsítésére vonatkozó előzetes intézkedési tervét elfogadva stratégiai tervet készített és az alábbi intézkedéseket tette:

- a lejárt tartozásállomány csökkentése, megállapodás a szállítókkal;
- a közforgalmú gyógyszertár forgalmának növelése;
- a szállítás korszerűsítése;
- az energetikai rendszer korszerűsítése;
- a távközlési kiadások csökkentése érdekében felmerülő egyszeri kiadások minimalizálása;
- a központi laboratórium fokozottabb kihasználása;

- a közbeszerzésekkel kapcsolatos intézkedési programcsomag, bérleti szerződések;
- bevételt növelő intézkedések;
- gyógyszerfelhasználás racionalizálása;
- a kollektív szerződés felülvizsgálata;
- a kórház ügyletei, készenléti struktúrájának átalakítása;
- álláshely csökkentés költségmegtakarításra.

A Közgyűlés a szentesi kórház 2007. évi induló létszámát 773 főben állapította meg. Az intézkedési tervben foglalt, legfeljebb 129 főre vonatkozó álláshely csökkentés azonnali hatályú jóváhagyásával a 2007. évi záró létszámkeretet minimum 644 főben határozta meg azzal, hogy a szakmai minimumfeltételeknek megfelelő működést biztosítani kell.

A Csongrád Megyei Önkormányzatnál a 2007-2010 között végrehajtott 467 fő létszámcsökkenést ágazonként az alábbi grafikon szemlélteti:

Az összes létszámcsökkenés 467 fő, amelyből 323 álláshely (69,2%) megszűnéséhez központi támogatás nem kapcsolódott, mivel egyrészt a dolgozókat az Önkormányzat gazdasági társaságainál tovább foglalkoztatták, másrészt a kórházaknál megvalósuló 230 fős létszámcsökkentéshez mindössze 64 fő után kaptak 75 millió Ft támogatást. Az intézkedések eredményeként az Önkormányzat 2006. december 31-i átlaglétszáma 2011. március 31-re (4415-ről 4022 főre) 8,9%-kal csökkent, ebben tükröződik a kormányzati intézkedések miatti létszámcsökkenés (Illetékhivatal 54 fő) hatása is, mely nélkül a tényleges létszámcsökkenés 7,7%-os. A helyi szervezési intézkedések végrehajtásához az Önkormányzat az áttekintett időszak alatt 254 millió Ft központi költségvetési támogatásban részesült, amelynek felhasználásával 144 fő álláshelyet tartósan leépített.

Az Önkormányzatnál **2011. év első negyedében folytatódtak a megtakarítási intézkedések.** A Közgyűlés működéséhez kapcsolható kiadások a 2011. évi költségvetési rendeletben tervezettek szerint várhatóan 95 millió Ft összegben csökkennek, amelyből 93 millió Ft (98%) az önként vállalt feladatok

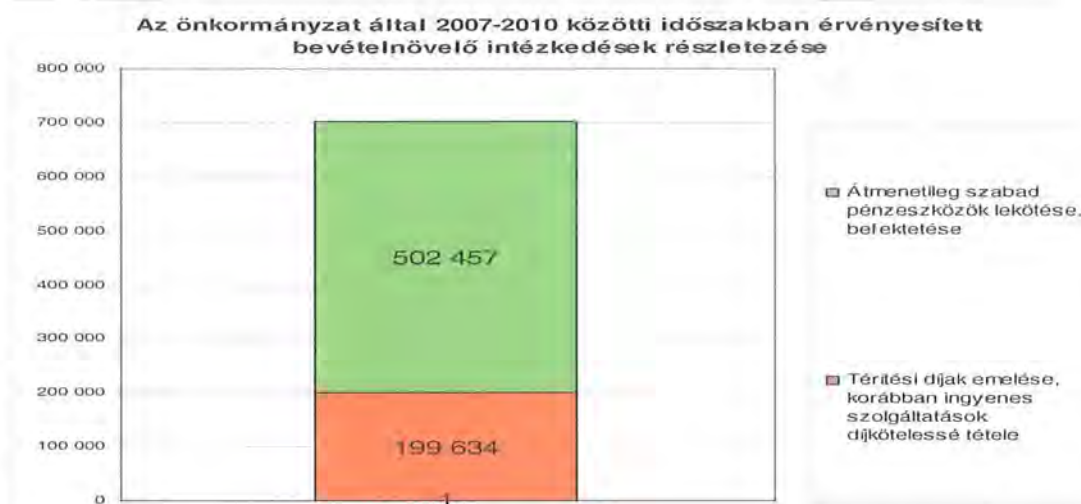
csökkenéséből származó, és 2 millió Ft (2%) a tiszteletdíjak csökkentése miatti megtakarítás⁴¹. A költségcsökkentő döntések következtében mérsékeltek a Közgyűlés működtetésének kiadásait, bizottsági kereteket szüntettek meg, az előző évhez képest csökkentek a civil szervezetek, egyesületek jóváhagyott támogatási keretei.

Az Önkormányzat és szervei által közvetlenül ellátott önként vállalt feladatok előirányzata a 2007. évről a 2010. évre 83 millió Ft-ról 446 millió Ft-ra emelkedett. A 2011. évre takarékosági megfontolásokból önként vállalt feladatokra 55%-kal kevesebb összeget, 199 millió Ft-ot hagyott jóvá a Közgyűlés.

A 4/2011. (II. 14.) számú rendelet alapján a Közgyűlés az önként vállalt feladatok, a civil szervezetek támogatásának csökkentésével és kiszervezésével összesen 45 millió Ft megtakarítást ért el, amely 1 millió Ft dologi kiadásból, 42 millió Ft pénzeszközátadásból, 2 millió Ft támogatásból származott.

Az Önkormányzat a kiadáscsökkentő intézkedések mellett a 2007-2010. években az alábbiakban számszerűsített **bevételnövelő intézkedéseket** tette:

ezer forintban

A bevételnövelésre irányuló intézkedések számszerűsített összegének, 702 millió Ft-nak 71,5%-át, az 502 millió Ft-ot a Közgyűlés realizálta az átmenetileg szabad pénzeszközök befektetése keretében a kötvény-kibocsátás bevételének lekötéséből származó – kötvény kamatkiadással csökkentett – kamatbevételből⁴².

⁴¹ A 2011. évre a Közgyűlés a 45/2011. (III. 25.) számú határozatával a Csongrád megyei Közgyűlés elnöke és alelnökei részére megállapított költségterítés mértékét csökkentette, a megtakarítás 2 millió Ft volt.

⁴² A Pénzügyi Bizottság javaslatára a Közgyűlés 10/2011. (III. 31.) számú rendelete szerint az elnök jogosult dönteni az azonnali döntést igénylő ügyekben, így a szabad pénzeszközök lekötéséről a Közgyűlés utólagos tájékoztatása mellett.

Az intézményi térítési díjak emeléséből⁴³ 199,6 millió Ft bevétele származott a 2007-2010. években.

A 2011. évre 390 millió Ft bevételi növekményt terveztek önkormányzati szinten, ennek 57%-a (222 millió Ft) a Hódmezővásárhelyi Többcélú Kistérségi Társulástól származik és 43%-a (168 millió Ft) térítési díjemelésből.

Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását a 2011. évi utóvizsgálat során vizsgálta az Önkormányzat Belső ellenőrzési Osztálya, különös tekintettel az intézmények előirányzatainak felhasználására. A tapasztaltak alapján felhívták a figyelmet a kiadási előirányzati keretek fokozott figyelemmel kísérésére és betartására.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2008. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ jelentésében 10 szabályszerűségi és 5 célszerűségi javaslatot tett. **A jelentést a Közgyűlés megismerte.** A javaslatok megvalósítására intézkedési tervet készítettek, amely teljes körűen tartalmazta a javaslatokat, meghatározta a feladatok elvégzéséért felelősöket és a feladatok elvégzésének határidejét.

A pénzügyi egyensúly javítására három szabályszerűségi és két célszerűségi javaslat vonatkozott.

Javasoltuk a Közgyűlés elnökének:

- „kezdeményezze, hogy a számvevőszéki jelentésben foglaltakat a Közgyűlés tárgyalja meg és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttessen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével”;
- „gondoskodjon arról, hogy a költségvetési rendelettervezetben a költségvetés bevételi és kiadási főösszegének megállapítása az Áht. 8/A. § (7) bekezdés alapján a finanszírozási célú pénzügyi műveletek bevételei-kiadásai nélkül történjen”;
- „intézkedjen annak érdekében, hogy az Ötv. 89. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézmények kölcsön helyett támogatásban részesüljenek, valamint biztosítsa, hogy a gazdasági események a tényleges tartalmuknak megfelelően kerüljenek elszámolásra”;
- „gondoskodjon a költségvetési rendelettervezet elkészítésénél arról, hogy az európai uniós forrásokkal megvalósuló fejlesztésekkel kapcsolatos bevételek és kiadások az Ámr. 29. § (1) bekezdés k) pontja alapján elkülönítetten, valamint a több éves kihatással járó feladatok előirányzatai az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontjának előírása alapján éves bontásban szerepeljenek”;
- „gondoskodjon a költségvetési rendelet-tervezet előkészítése során a finanszírozási célú pénzügyi műveletekből származó ismert bevételek figyelembe vételéről”.

---

⁴³ A Közgyűlés a 8/2007. (VI. 8.), a 3/2008. (III. 1.), a 1/2009 (II. 16.), és a 4/2010. (II. 11.) számú rendeleteiben határozta meg a szociális térítési díjak mértékét.

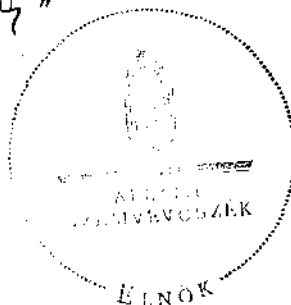

A javaslatok megvalósítása érdekében az Önkormányzatnál a számvevői jelentés aláírását követő 8 napon belül a 2428-3/2008. szám alatt intézkedést rendeltek el, továbbá a Közgyűlés a 228/2008. (XII. 17.) számú határozatával elfogadta az ÁSZ jelentésben foglaltak végrehajtására készített, felelősöket és határidőket tartalmazó intézkedési tervet.

Az ellenőrzés során tett, a pénzügyi egyensúly javítására vonatkozó javaslatokat hasznosították. Mind a szabályszerűségi, mind a célszerűségi javaslatok 100%-át realizálták.

A megtett intézkedések hatására megvalósultak az Állami Számvevőszék javaslatai. Költségvetési rendelettervezetben a költségvetés bevételi és kiadási főösszegének megállapítása az Áht-ban foglaltak alapján a finanszírozási célú pénzügyi műveletek nélkül történt, az intézmények kölcsön helyett 2009-2010-ben visszatérítendő intézményfenntartói támogatásban részesültek, a gazdasági események a tényleges tartalmuknak megfelelően kerültek elszámolásra. A több éves kihatással járó feladatok előirányzatai az Ámr. előírása alapján éves bontásban szerepeltek, a rendelet-tervezet előkészítése során gondoskodtak a finanszírozási célú pénzügyi műveletekből származó ismert bevételek figyelembevételéről.

Budapest, 2011. december „ 17 ”

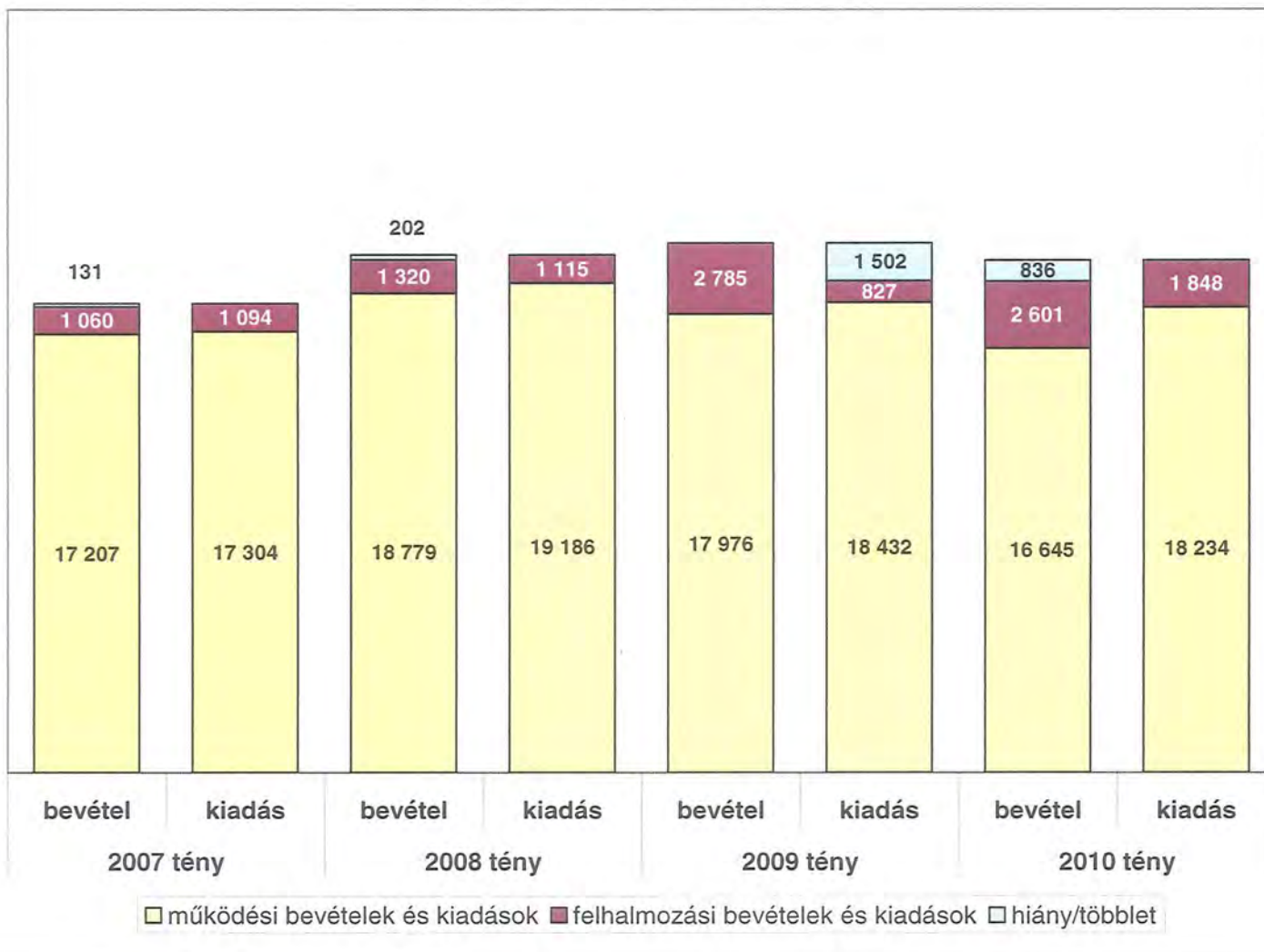

Domokos László

Melléklet: 6 db 12 lap

Működési és felhalmozási célú hiány/többség alakulása az Önkormányzat
zárszámadási rendeleteiben (millió Ft)

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

I. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	3 876 098	4 898 617	5 076 384	4 070 385
1.1.2. Költségvetési támogatás	4 691 757	6 356 350	5 260 587	4 650 049
1.1.3. Átengedett bevételek	2 028 634	710 401	734 867	359 329
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	6 308 613	6 309 372	5 969 613	6 596 900
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	5 218	19 131	15 313	295 112
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	33 862	47 808	109 475	48 305
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	303 324	628 239	669 645	412 163
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.7.	17 247 506	18 969 918	17 835 884	16 432 243
1.2.1. Működési kiadások kamatkiadások nélkül ***	16 442 212	17 605 503	16 983 458	16 975 837
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	221 446	306 383	192 145	138 507
1.2.3.1. vállalkozásoknak	486	37 325	49 471	38 040
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	0	300	0	0
1.2.3.3. magánszemélyeknek	164 862	142 314	142 741	160 258
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	47 209	175 341	131 154	300 639
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1+1.2.3.2+1.2.3.3+1.2.3.4)	212 557	355 280	323 366	498 937
1.2.4 Kamatkiadások***	44 874	189 708	233 087	190 767
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	383 877	620 101	605 637	427 436
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	17 304 966	19 076 975	18 337 693	18 231 484
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	-57 460	-107 057	-501 809	-1 799 241
2. FELHALMOZÁSI (BERUHÁZÁSI) KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	218 874	747 028	2 832	23 903
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	490 636	88 128	39 192	286 775
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	0	84 034	158 461	84 199
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	96 829	54 696	32 729	75 361
2.1. Felhalmozási (beruházási) bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	806 339	973 886	233 214	470 238
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	840 610	799 414	677 979	1 506 772
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	220 707	277 207	134 357	327 637
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszköz	352 801	108 882	4 250	3 613
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök	477	11 059	110 806	68 469
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	0	20 590	100	0
2.2. Felhalmozási (beruházási) kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	1 414 595	1 217 152	927 492	1 906 491
2.3. Beruházási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-608 256	-243 266	-694 278	-1 436 253
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ				
(1.3.) Folyó költségvetés egyenlege Működési Jövedelem + (2.3.) Beruházási költségvetés egyenlege	-665 716	-350 323	-1 196 087	-3 235 494
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	58 629	591 593	0	517 918
4.2. Hiteltörlesztés	31 250	836 357	0	0
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	5 000 000	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	0	1 397 244	0
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	1 397 245	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-50 305	238 924	-247 412	-232 537
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	77 001	510 782	-395 733	19 675
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-99 927	3 086 133	1 545 565	265 706
5. TÁRGYÉVI POZÍCIÓ				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	-765 643	2 735 810	349 478	-2 969 788
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM				
(1.3.) Működési Jövedelem - Tőketörlesztés (4.2. Hiteltörlesztés + 4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása)	-88 710	-943 414	-501 809	-1 799 241

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

TÁJÉKOZTATÓ ADATOK	2007.	2008.	2009.	2010.
Összes kötelezettség	1 151 669	6 559 733	6 977 859	9 037 415
ebből rövid lejáratú	961 671	822 109	1 051 554	1 813 577
Összes szállítói kötelezettség	898 452	818 173	1 046 468	1 185 505
ebből lejárt	219 209	207 135	318 251	557 721
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	244 767	5 735 005	5 882 106	7 701 352
ebből rövid lejáratú	58 629	0	0	517 918
PPP szerződésből hátra lévő kötelezettséges állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya****	453 855	534 626	1 159 968	2 164 831
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök összesen :	400 450	4 533 504	3 485 738	515 950
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	2 588	2 588	2 588	2 588
Hosszú lejáratú bankbetétek	0	2 050 000	0	0
Értékpapírok	0	1 397 244	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül)	397 862	1 083 672	3 483 150	513 362

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja.

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

*** Az Önkormányzat a 2008-2010. években a kötvényekkel kapcsolatban kifizetett kamatot az Áhsz. 9. számú melléklete 9.d. pontjában foglaltak ellenére kamatkiadás helyett az egyéb folyó kiadások között számolta el. A CLF modellben az adatok valósága érdekében a kamatkiadást a 2008. évre 141025 ezer Ft-tal 189708 ezer Ft-ra, a 2009. évre 147533 ezer Ft-tal 233087 ezer Ft-ra, a 2010. évre 63740 ezer Ft-tal 190767 ezer Ft-ra növeltük, a kamatkiadás nélküli működési kiadásokat ugyanezekkel az összegekkel csökkentettük 2008-ban 17605503 ezer Ft-ra, 2009-ben 16983458 ezer Ft-ra és 2010-ben 16975837 ezer Ft-ra.

**** A folyószámlahitel átlagos állományát 365 nappal számítottuk.

Megjegyzés

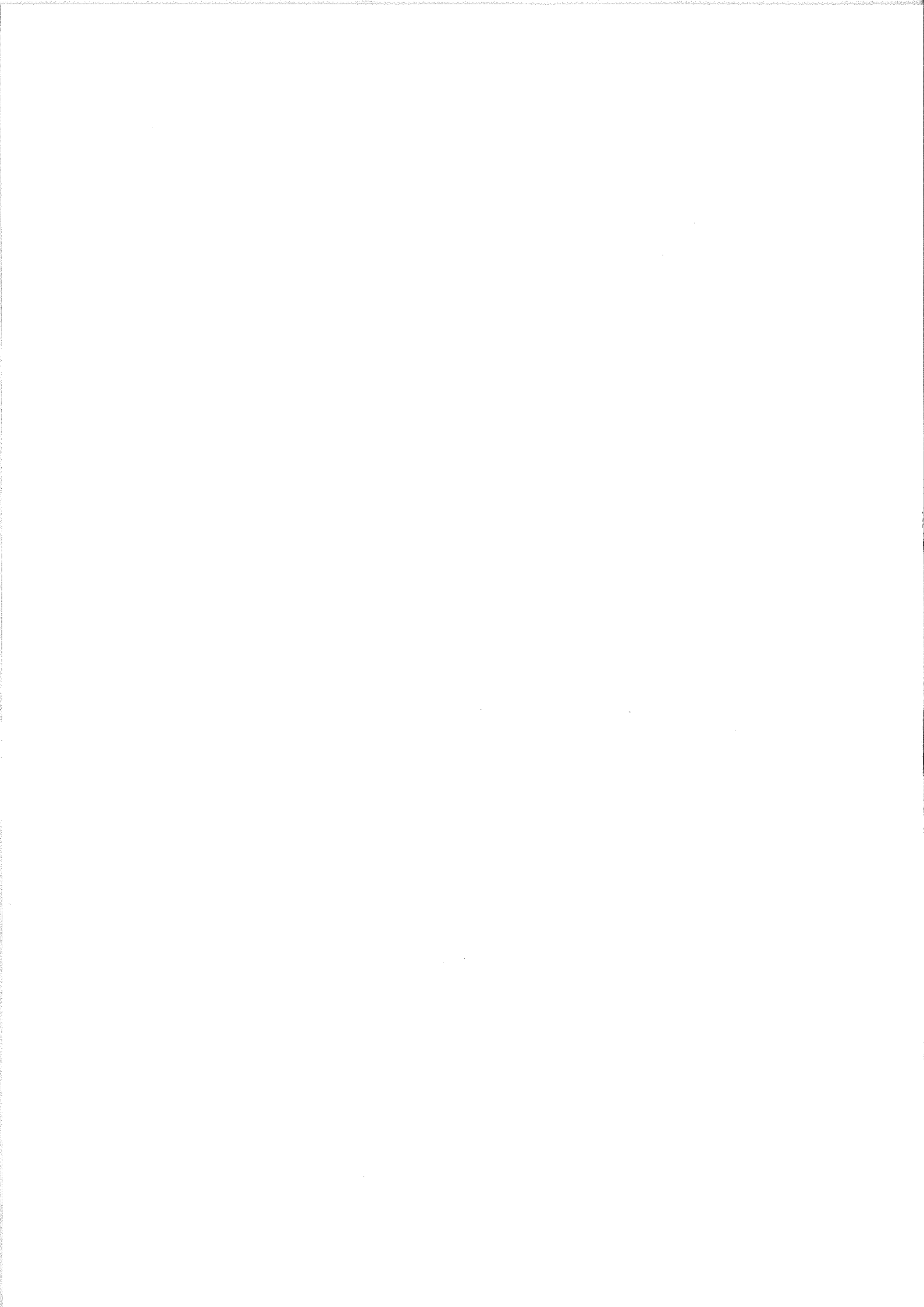
A számítási leírás némileg eltér az ÁSZ módszertanában korábban alkalmazott besorolásoktól. A jelen besorolás általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a kiadásokat és bevételeket, amelyek az egység vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. Bevételi oldalon ilyenek az adók, a tényező jövedelmek, transzferek, kiadási oldalon a transzferek és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos működési kiadások. Felhalmozási, vagy tőke tételek módosítják a vagyon nagyságát. Privatizációs bevétel csökkenti a vagyont, fizikai beruházás, vagy pénzügyi befektetés növeli.

A folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem) tartalmazza a kamatkiadásokat is, mind a működési, mind a fejlesztési kamatot, mert ezek közgazdaságilag tényezőjövadalmak. Nem tartalmazzák a pénzforgalmi bevételek és kiadások a követelés elengedés miatt könyvelt bevételi és kiadási pénz-forgalmi tételeket, mivel ezek egymást kioltják és valójában technikai elszámolási műveletnek minősülnek, így indokolatlanul változtatják a költségvetési év kiadási és bevételi adatait, hiszen valójában a bevétel soha nem realizálódott, és a költségvetési évben kiadás sem történt, csak elengedtük a követelést.

A nettó működési jövedelmet a tőketörlesztés levonásával a folyó költségvetés egyenlegéből (működési jövedelemből) származtatjuk. Transzfer kiadásoknak nevezzük azokat a folyó és felhalmozási tételeket, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között

Sor- szám	Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
		lény	lény	lény	lény
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	17 551 153	19 295 748	18 576 413	17 043 678
1.	Sajátos folyó bevételek	3 828 126	4 887 954	5 076 175	4 068 960
1.1.	Intézmények működési bevétele	2 035 228	2 724 514	2 662 414	2 648 194
1.2.	Illetékbevételek	1 747 930	1 990 690	1 769 212	1 196 014
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	0	0	0	0
1.4.	Kamat bevétel működési része	44 968	172 750	644 549	224 752
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	0	0	0	0
2.	Támogatás értékű működési bevételek	303 258	418 620	359 267	383 621
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	8 849	43 895	12 763	85 255
	létszámú kistérségi társulástól	0	6 089	11 568	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	996 552	1 112 072	1 416 921	1 031 442
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	39 080	66 939	124 788	342 586
	ebből:	0	0	0	0
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	12 384 137	12 810 163	11 599 262	11 237 069
	ebből:	0	0	0	0
	SZJA	2 028 634	710 401	734 867	359 329
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	4 350 148	6 209 010	5 254 049	4 644 461
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	87 762	0	0	0
	társadalombiztosítási alapról	5 917 593	5 890 752	5 610 346	6 233 279
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	17 244 792	18 883 488	18 196 206	17 801 482
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	16 426 912	17 477 137	16 982 224	16 997 570
	ebből:	0	0	0	0
	személyi juttatások	8 584 557	8 919 939	8 602 817	8 572 280
	munkaadót terhelő járulékok	2 669 153	2 784 953	2 514 878	2 203 153
	dologi kiadások	5 064 371	5 578 624	5 650 527	5 982 109
	egyéb folyó kiadások	108 831	193 621	114 002	181 028
	egyéb folyó működési kiadások	0	0	100 000	59 000
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	212 557	355 280	323 366	498 937
	ebből:	0	0	0	0
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	76 380	215 278	181 520	338 749
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	0
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	136 177	140 002	141 846	160 188
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	383 877	744 688	698 471	166 468
4.	Támogatás értékű működési kiadás	221 446	306 383	192 145	138 507
	ebből:	0	0	0	0
	önkormányzatoknak	205 279	297 645	176 126	125 692
	kistérségi társulásoknak	0	0	0	0
	0	0	0	0	
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	76 124	1 026 065	233 087	190 767
	löketerlesztési kötelezettség: működési	0	650 220	0	0
	felhalmozási	31 250	186 137	0	0
	kamatfizetési kötelezettség: működési	33 011	104 696	147 518	157 622
	felhalmozási	11 863	85 012	85 569	33 145
	hosszú lejáratú értékpapír beváltása, vásárlása	0	0	0	0
	beváltás (befektetési célú beföldi)	0	0	0	0
	vásárlás (befektetési célú)	0	0	0	0
	beváltás (külföldi)	0	0	0	0
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	1 318 159	1 330 971	2 859 622	2 671 729
1.	Saját felhalmozási és tökejellegű bevétel	121 589	656 056	3 041	25 328
1.1.	Tárgyi eszközök, immat. javak értékesítése, Áfa visszatérülés	114 633	651 513	509	22 220
1.2.	Privatizációból származó bevétel	1 826	1 047	0	0
1.3.	Osztalék, részesedések	0	0	24	126
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	0	0	0	12
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	5 130	3 496	2 508	2 970
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	490 636	88 128	39 192	286 775
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	207 330	2 003	2 376	2 467
	létszámú kistérségi társulástól	0	0	150	1 562
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	287 496	300 717	2 619 661	2 193 647
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	98 829	54 696	32 729	76 192
	ebből:	0	0	0	0
5.	Állami felhalmozási és tökejellegű bevétel	341 609	231 374	164 999	89 787
5.1.	EU költségvetésből átvétel	0	84 034	158 461	84 199
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	341 609	147 340	6 538	5 588
	ebből:	0	0	0	0
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	1 284 639	1 119 296	835 892	2 145 726
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	1 076 617	1 100 990	812 436	1 834 409
1.1.	Beruházás, felújítás	1 081 317	1 076 621	812 336	1 834 409
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök eÁfa befizetés	15 300	3 779	0	0
1.3.	Részesedések vásárlása	0	20 590	100	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	477	11 059	10 806	9 469
	ebből:	0	0	0	0
	felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	0	10 000	7 539	7 769
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	477	1 059	3 267	1 700
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	207 545	7 247	4 250	3 613
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	207 545	7 142	4 250	3 613
	létszámú kistérségi társulásnak	0	0	0	0
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	0	0	8 400	298 235
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	58 629	4 194 348	1 397 244	517 918
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	3	0	0	0
6.2.	likvid hitelek felvétele	0	591 593	0	517 918
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	58 626	0	0	0
	Befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok kibocsátása, értékesítése	0	5 000 000	0	0
	kibocsátás (befektetési célú beföldi)	0	5 000 000	0	0
	értékesítés (befektetési célú)	0	0	0	0
	kibocsátás (külföldi)	0	0	0	0
	forrási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása,	0	-1 397 245	1 397 244	0
6.4.	értékesítése egyenlege	0	-1 397 245	1 397 244	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	27 379	3 357 991	1 397 244	517 918

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban

Sor- szám	Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezett- ség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
							Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
1.	Fogyatékos Otthon létesítése, Csongrád	2005.	764 766	521 674	243 092						
2.	Mellkasi Betegségek Szakorháza, rekonstr.	2005.	124 475	124 475							
3.	Mellkasi B. Szakorh., energia korszerűsítés (KIOP)	2005.	120 579	5 989	114 590						
4.	ÖNTE ROP pályázat saját erő (BM önerő)	2005.	24 860	24 860							
5.	Szentesi Kórház szennyvíz előtisztító	2006.	38 749	27 424	11 325						
6.	Székház felújítás, rekonstrukció	2006.	31 949	18 920	13 029						
7.	Fekete Ház felújítása	2006.	20 491	19 591	900						
8.	2006. évi eü-i gép-műszer beszerzés	2006.	159 242		159 242						
9.	Bedő nyílászáró csere	2007.	13 738		13 738						
10.	Makói Kórház energetikai korszerűsítés (KIOP)	2007.	174 992		174 992						
11.	Hivatal székház elektromos szabványosítás	2007.	42 315		42 315						
12.	INTERREG pályázat saját erő	2006.	10 940		10 940						
13.	Eü-i ellátórendszer fejlesztése - Makó	2007.	44 821		44 821						
14.	Eü-i ellátórendszer fejlesztése - Szentes	2007.	118 641		118 641						
15.	Eü-i ellátórendszer fejlesztése - Deszk	2007.	15 401		15 401						
16.	Pszich. Otthon Ópusztaszer felü - SZMM pály.	2007.	15 000		15 000						
17.	Ápoló Otthon Derekegyház felü - SZMM pály.	2007.	27 097		27 097						
18.	Vakok Otthona ablakcsere	2007.	13 001		13 001						
19.	Makói Kórház sürgősségi betegellátó fejl. (TIOP-2.2.2)	2007.	20 000		20 000						
20.	Emlékhely kialakítás	2008.	16 234		16 234						
21.	TISZK Infrastrukturális pályázat önerő	2009.	12 327		12 327						
22.	Szentesi Kórház sürgősségi betegellátó fejl. (TIOP-2.2.2)	2009.	497 814		142 236	355 578	78 060		235 890	41 628	
23.	Múzeum raktár építése	2009.	660 771		660 771						
24.	Napsugár Otthon akadálymentesítés (FOKA-1713)	2009.	23 913		23 913						
25.	Dr. Bugyi I. Kórház gyógyszerár áthelyezés	2009.	10 000		10 000						
26.	Informatikai beruházás - Makói Kórház	2009.	12 000		12 000						
27.	ÖNTE DAOP pályázat (DAOP-2.1.1)	2008.	606 709		606 709						
28.	Bugyi István Kórház struktúraátalakítás (TIOP-2.2.4)	2010.	34 988		34 988						
29.	Móra Ferenc Múzeum állandó néprajzi kiáll. (Alfa pályázat)	2010.	22 928		22 928						
30.	HMG felújítás - 150 éves évforduló	2009.	42 015		42 015						
31.	Csongrádi Okt központ (belső szerk felü)	2010.	48 100		46 579	1 521		1 521			
32.	Székház tűzjelző rendszer kialakítása	2009.	20 263		20 263						
33.	Energia kontroll rendszer	2010.	28 675		1 868	26 807			26 807		

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban

Sor- szám	Fejlesztési feladat megnevezése	Ber. kezdeté	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezett- ség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
							Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
34.	Rendezvényház DAOP pályázat (DAOP-4.1.3)	2010.	58 849		1 440	57 409	2 014	5 268	9 860	39 165	1 102
35.	Rendezvényház által fenntartható házzá (KEOP-6.2.0)	2010	3 750		3 750						
36.	6 iskola energetikai korszerűsítés (KEOP-5.1.0)	2010.	300 338			300 338			170 908	110 015	19 415
37.	Dr Bugyi I. Kórház geotherm. energia (KEOP-4.1.0)	2010.	7 075		528	6 547			6 547		
38.	TEGYESZ balesetveszélyes épület, kazán	2010.	1 196		1 196	0			0		
39.	"Vissza a természethez" pályázat	2010.	81 790		5 438	76 352			209	64 722	11 421
	10 millió Ft alatti felújítások		30 812		30 812	1 296		1 296			
	10 millió Ft alatti fejlesztések		13 852		13 852	35 184		1 000	14 413		19 771
	Összesen		4 315 456	742 933	2 747 971	861 032	80 074	7 564	230 265	449 792	93 337

14. szám

V-3004-006/2011

07.11.2011

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK	
7069/	Érkezett: 2011 JÚL 04.
Iktatószám:	
Melléklet: 3	

A CSONGRÁD MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉTŐL

• H-6741 Szeged, Rákóczi tér 1. • Telefon: +36 62/566-002 • Fax: +36 62/420-080 •

• E-mail: elnok@csongrad-megye.hu • www.csongrad-megye.hu •

Ügyiratszám: 1083-2 / 2011.

Ügyintéző: Gyarmati Zoltán

Tárgy: jelentés véleményezése

Melléklet: 3 db táblázat

Hivatkozási szám: V-3004-27-08/2011.

Domokos László
elnök
Állami Számvevőszék

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1364

L. Varga S. főosztály
07.25.
Küldés
07.11.

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel fogadtam az Állami Számvevőszék által a Csongrád Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentéstervezet véleményezésre történő megküldését.

A tervezetben foglaltakat részletesen megismertem és biztos vagyok benne, hogy a munkánk során, az Önkormányzat hatékonyabb gazdálkodásának elérése terén hasznosítani tudjuk majd a javaslatokat, segítő szakmai iránymutatásokat.

A jelentéstervezet szakmai áttekintése alapján az alábbi észrevételeket teszem a szöveggel kapcsolatban:

- a 14. oldal 4. bekezdésének 4. sorában szereplő 528 M Ft-os adat (kamatbevétel) nem egyezik a jelentéstervezet 24. oldalán szereplő, a kamatbevételeket és kiadásokat bemutató táblázat adataival, valamint a 34. oldal 3. bekezdésében szereplő adattal,
- a 26. oldalon, alulról a második bekezdést javaslom pontosítani, részben azzal, hogy a Tűzoltóság épületét nem (közvetlenül) kívánja értékesíteni az önkormányzat, hanem az ingatlan az azt használó Szeged Megyei Jogú Várossal kerülne elcserélésre, majd a csereingatlan értékesítené a Megyei Önkormányzat. A javasolt pontosítás másik vetülete, hogy az érintett ingatlanok nem résztulajdonosa a Megyei Önkormányzat, hanem 100 %-os tulajdonosa,

- a 34. oldalon, a kötvényes terheket bemutató táblázat alatti mondat véleményünk szerint egyrészt 2010. december 31-ére vonatkozik, másrészt pedig pontosítani javasoljuk abból a szempontból, hogy az Önkormányzat ebben az időpontban „kötvénykibocsátással kapcsolatos pénzügyi kötelezettsége Ft-ban nem állt fenn”,
- a 38. oldal utolsó előtti bekezdésében javasolom a tagi kölcsön állomány lejárat szerinti megbontását, mivel a Megyeszolgálat Nkft-nek adott tagi kölcsön visszafizetési határideje a szerződés szerint nem május 31, hanem 2011. december 31.,
- a 44. oldal utolsó előtti bekezdését pontosítani javasolom azzal, hogy a 230 fős létszámleépítésre az Önkormányzat a tárgyévben valóban nem kapott támogatást, azonban ebből az adatból 64 főnél minősült a leépítés tartósnak, akikre az Önkormányzat a következő évben pályázatot nyújtott be és nyert is támogatást, melynek összege része a bekezdés alján helyesen feltüntetett támogatási összegnek.

A fenti észrevételeken, javaslatokon túl levelem mellékleteként megküldöm a kért pótlólagos információkat tartalmazó három táblázatot további szíves felhasználásra.

Szeged, 2011. június 28.

Tisztelettel:

Magyar Anna
a Csongrád Megyei Közgyűlés
elnöke

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3013-10/2011.

Magyar Anna úrhölgy

elnök

Csongrád Megye Önkormányzata

Szeged

Tisztelt Elnök Úrhölgy!

Köszönettel vettem a Csongrád Megye Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló Állami Számvevőszéki jelentés-tervezetben foglalt megállapításokra tett észrevételeit.

A jelentéstervezet megállapításaihoz fűzött észrevételei alapján a jelentésben foglaltakat az alábbiak szerint módosítjuk, kiegészítjük:

1. A kamatbevételekkel kapcsolatos észrevételeire az alábbi tájékoztatást adom:

A végleges jelentésben – a jelentés-tervezettől eltérően – a 2011. I. negyedévi kamatbevételek nem szerepelnek. Országosan egységesen a 2010. december 31-ig elért kamatbevételt tüntetjük fel a jelentésben, amelynek összege az alábbiak szerint alakul:

Az Önöknek megküldött jelentés-tervezetben a kötvénykamat kiadással csökkentett, 2010. december 31-ig realizált kamatbevétel szerepel, amelynek összege 502 millió Ft. A 2007-2010. években önkormányzati szinten elért összes kamatbevételt mutattuk ki, a jelentés a 2010. december 31-ig elért 855 millió Ft kötvénykamat bevételt tartalmazza.

2. A jelentés-tervezetben a tűzoltóság épületét érintő 2011. évre tervezett ingatlancserével kapcsolatos észrevételét elfogadom. A végleges jelentésben az önkormányzat bevételeinek alakulását tartalmazó 2.2 pontban a 2007-2010. évekre vonatkozóan – országosan egységesen – mutatjuk be az önkormányzat bevételeit, eltérően a jelentés-tervezettől (a 2011. évre vonatkozó adatok kimaradnak), ezért az észrevételében kért pontosítás okafogyottá válik.
3. A jelentés-tervezetben a Ft-ban fennálló pénzügyi kötelezettségekkel kapcsolatos észrevétele alapján a jelentésben a dátumot módosítjuk 2010. december 31-re. Az Önkormányzatnak Ft-ban pénzügyi kötelezettsége nem volt 2010. december 31-én.
4. A Megyeszolgálat Kft-nek nyújtott tagi kölcsönrel kapcsolatos észrevételét, – amelyben a fizetési határidőt 2011. december 31-ében határozta meg – elfogadjuk.

-
5. A 230 fős létszámleépítésre vonatkozó észrevételével kapcsolatban tájékoztatom, hogy a jelentéshez kapcsolódó 14. számú tanúsítvány az Önök által leírtak szerint tartalmazza a támogatási adatokat, kérésüknek megfelelően a vonatkozó megállapítást kiegészítettük.

Köszönöm Elnök asszonynak és munkatársainak az ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel a pénzügyi helyzetelemzés elkészítésében részt vettek, azt munkájukkal segítették.

Budapest, 2011. december "17".

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés

